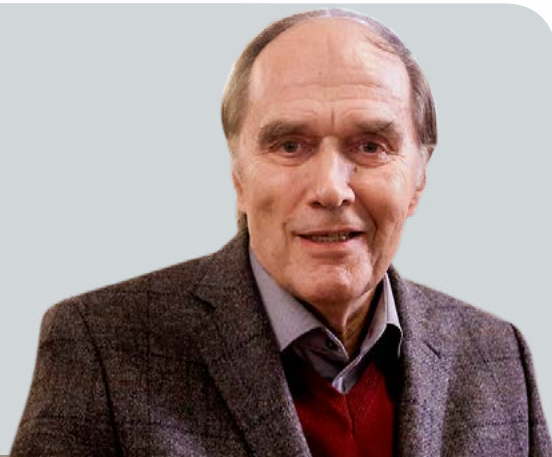

21 4.12.2013

KIRKKO & KOTI

Kari Tikka
inspiroituu
Raamatusta
→ 20

Pirkko Naukkarinen
sai kutsun
presidentiltä
→ 4-5

KIRKKO
& KOTI
100
vuotta
1913–2013

Koko kansan Arkki liikkeelle

→ 9

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti. www.kirkkojakoti.fi

AJANKOHTAISTA

Puijon kirkkoon kastepuu

Puijon kirkossa otettiin käyttöön kastepuu ensimmäisen adventin messussa.

Jokainen uusi, Puijon seurakunnassa kastettu voi saada puuhun oman leh- tensä, johon merkitään hänen etu- nimensä ja kastepäivä. Lehti säilyi kastepuussa vuoden ajan, jonka jälkeen se puhdistetaan ja käytetään uudelleen.

Lehti kiinnitetään puuhun kastepäivää seuraavan messun yhteydessä, jolloin kas- tettua muistetaan esirukouksessa. Vanhem- pi, kummi tai isovanhempi kirjoittaa oman perheenjäsenensä tiedot ja kiinnittää lehden puuhun. Nuori tai aikuinen kastettu voi tie- tysti huolehtia siitä itse.

”Kastepuun avulla haluamme kertoa sii- tä, että jokainen kastettu on tervetullut seu- rakunnan yhteyteen”, toteaa kirkkoherra Jaa-

na Marjanen.

”Koska suurin osa kastetuista on lapsia, kastepuu muistuttaa oivallisesti myös siitä, että kaikkein pienimmät ovat Jumalalle erityi- sen rakkaita.”

Ainutlaatuisuuden symboli

Vanerista tehdyn kolmiulotteisen kastepuun on suunnitellut ja valmistanut muotoilija **Jorma Hevosmaa**, joka on Puijon seurakunta- lainen.

”Keskeisimpänä ajatuksena oli saada kas- tepuun muotokieli sopimaan kotikirkkomme sisustukseen ja henkeen.”

”Minulle läheinen materiaali on puu ja sen eri jalosteet. Vanerin kerroksellisuudella hain kolmiulotteisuutta lopputulokseen. Samalla vanerin leikkuupinnat muodostavat eläviä ra- japintoja toisiinsa nähden.”

”Toiminnallisuutta miettiessä halusin jo- takin sellaista mikä on mahdollisimman yk- sinkertaista ja helppoa käyttää. Lehdet ovat ohutta metallilevyä ja tarttuvat magneetin

Jorma Hevosmaa ja seurakuntamestari Silja Tolonen asettelivat kastepuuta Puijon kirkon seinälle.

avulla vanerin pintaan siististi ja varmasti.”

Kastepuun on väriykseltään hillitty, Pui- jon kirkkoon sopiva. Tumma sininen tausta rajaa ja nostaa varsinaisen puuaiheen tausta- taan irti. Vaaleaksi kuullotettu ja taustastaan irrotettu puuosa korostaa kolmiulotteisuut- ta selkeästi.

”Kastepuu ei ole mikään tunnistettava puulaji. Toki se on varmastikin lehtipuu, jon- ka lehtien määrä ja sijainti vaihtelee vuoden ja vuosien mitta. Tällöin siitä tulee myös elävä puu, jonka jokainen lehti on ainutlaatu- nen, niin kuin me ihmisetkin olemme.”

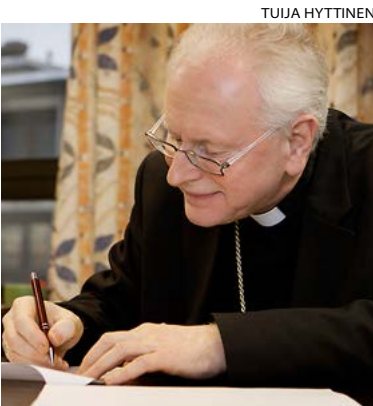
TUJIA HYTTINEN

✚ **Yhteinen kirkkoneuvosto** päätti viime viikon kokoukses- saan, että Alavan kirkon julkisi- vuremontti voidaan käynnistää tulevana vuonna. Sisätilojen kun- nostamisen tarkempi ajankohta puolestaan päätetään myöhem- min. Asia menee vielä valtuuston hyväksyttäväksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti myös, että Kettulan seura- kuntatalon myyntiä tontteineen esitetään yhteiselle kirkkoval- tuustolle. Kaavamuutoksella Ket- tulan seurakuntatalon alueesta muodostui erillispientalojen kort- telialue. Tontti pilkottiin, ja alu- eelle tuli neljä rakentamatonta ja yksi rakennettu eli nykyisen Ket- tulan seurakuntatalon tontti.

✚ **Kuopion Männistön** vanhan kirkon myynti katoliselle kirkol- le sai lopullisen sinetinsä, kun kauppakirjat allekirjoitettiin viime viikolla. Katolisen kirkon säännöl- linen toiminta on tarkoitus aloit- taä heti, kun sisätiloissa on tehty tarvittavat muutokset.

✚ **Alavan kirkon** puolesta järjes- tetty Pro Alava -konsertti oli me- nestys, joka keräsi kirkon täyteen

Katolinen piispa Teemu Sippo allekirjoitti kauppakirjat Män- nistön kirkosta.

yleisöä. Konsertti oli symboli Ala- van kirkon merkityksestä tapah- tumien järjestäjänä.

✚ **Kirkkohallitus myönsi** päih- de- ja kriminaalityöhön kanne- tusta kolehdista avustuksia yh- teensä 66 500 euroa. Avustuksia haettiin 79 000 euroa. Suurim- mat avustukset saivat Sininauha- liitto ry 16 000 euroa, Nuorten Keskus ry 15 000 euroa ja Sininen Pysäkki ry 13 500 euroa.

✚ **Tuomiokirkonmäellä jär- jestetyt** adventtimarkkinat ve-

tivät väkeä. Messuun ja markki- noille saapui kaikkiaan noin 900 ihmistä ja riisipuuroa meni 600 annosta.

✚ **Lastenkirkon valtakunnalli- nen** joulukalenteri on taas auen- nut. Muun muassa lyhytelokuvia, kuvakuunnelmia, musiikkia ja mo- biilipelejä sisältävä joulukalenteri on ladattavissa App Store, Google Play ja Windows Market -mobiil- lisovelluskaupoissa. Kalenterissa voi seikkailla tuttuun tapaan myös lastenkirkko.fi-verkkosivustolla.

Tämän vuoden joulukalenteris- sa esiintyy myös neljän velmuile- van hiiren muodostama bändi, jon- ka jäsenille piispat **Irja Askola, Jari Jolkkonen, Kaarlo Kalliala ja Ta- pio Luoma** ovat antaneet äänensä.

✚ **Usko ja elämä**, kristinus- kon pääkohdat selkokielellä -te- os on uusi julkaisu, joka muistut- taa sisällöltään katekismusta. Se on Kirkon saavutettavuusohjel- man mukainen selkokielinen te- os kristinuskon peruskohdista, jota voidaan käyttää muun mu- assa kehitysvammaisten, maahan- muuttajien ja vanhusten parissa tehtävässä kirkon työssä.

PÄÄKIRJOITUS

Kutsunnat katakombeissa

Kuopion keskustan väki kaikkosi maan alle. Alatori Apajassa oli tungosta, kun Kuopion seurakuntien uusi tila Arkki avattiin.

”Mittee kinkereitä ne on tiällä ruvenna pitämään”, mutisi ohikulkija kansan täyttä- mässä käytävässä. Savolainen osui oikeaan: kirkonme- not jalkautuivat kauppakeskukseen. Uudet tilat otettiin adventin aattona käyttöön juhlavasti tilojen siunauksella, jonka toimitti piispa **Jari Jolkkonen**.

Tyylikkäisiin tiloihin on hankittu taiteilija Kari Juuti- laisen komea maalaus. Arkille on sanoiottu ja sävelletty myös oma Arkkiveisu. Muilla seurakuntien tiloilla ei taida ollakaan omaa nimikkoveisua.

Arkki on uudenlainen avaus seurakuntien toiminnalle, matalan kynnyksen palvelupiste ja kohtaamispaikka. Uuden kirkkovuoden myötä avautuu uusi aika, uudet tilat ja uudet, etsivät toimintamuodot. Juuri sellaisia tarvi- taan, näkyjä muuttuvan ajan tarpeisiin vastaamisesta.

Turussa Mikaelin seurakunnassa on Kuopion mallia lähinnä oleva uusi, avoin kohtaamispaikka. Ainutlaatu- sessa Arkissa tehdään historiaa.

Tällaisen toiminnan täsmätukeminen voi olla yksi tapa vahvistaa seurakunnan elämää. Samalla tavalla kuin tes- tamenttivaroja korvamerkitään vaikkapa vanhuksille, voi tukea kohdentaa työpanoksellaan tai varoillaan Arkin tapaiseen pioneerityöhön, kuten nyt on merkittävästi teh- tykin. Kaikesta tuesta seurakunnassa ollaan kiitollisia.

Piispa Jari Jolkkonen puhui kutsunnoista, joissa meitä kaikkia kutsutaan palvelukseen. Arkki parhaimmillaan

kutsuu läsnäolollaan ja avoi- muudellaan erilaisia ohikul- kijoita sisään. Jos siellä pys- tytään kiireettömästi koh- taamaan myös sellainen ihminen, joka ei ehkä olisi kirkonmälle kavunnut kos- kaan, uusi työ on jo paik- kansa lunastanut. Ehkä sen kautta löytyy uudelle tulijalle paikka seurakunnassa.

Maan alla ollaan jälleen, nyt vapaaehtoisesti. Aikoi- naan kristityt pakenivat vai- noja katakombeihin, kuten kaupungin tervehdyistä tuova Pekka Kantanen muisteli: ympyrä on sulkeutunut. Nyt kirkon sanomaa viedään kauppakeskuksiin, maan alle.

Vartija kulkee sattumalta tungoksen läpi juuri kun vartijoista lauletaan, kunnioittaa uniformullaan läsnäolo- joita kuin hornetit yllennöillaan paraateja. Väki veisaa.

Ellei Herra huonetta rakenna, turhaan sen rakentajat vaivaa näkevät.

ULLA REMES
ulla.remes@evl.fi

PYSÄKILLÄ

Onko seurakuntalaiselle paikkaa?

Seurakuntalainen haluaa kuulua kirkkoyhteisöön ja rakentaa sitä, kun hänelle annetaan tilaa ja mahdollisuuksia.

Nykykirkossa työntekijöillä on keskeinen roo- li. Seurakuntaiselle jää silloin helposti toimin- taan osallistujan paikka. Hän on ikään kuin asiakas, jolle tarjotaan palveluja. Työntekijän onnistuminen on siinä, montako osallistujaa tilaisuus kerää.

Lahjat käyttöön

Yhteiskuntatieteiden maisteri ja diakoni **Päivi Thitz** kiinnos- tui raaputtamaan pintaa tarttumalla toisaalta kirkon ylimmän johdon ja hallinnon tuottamiin asiakirjoihin, sekä toisaalta tu- tustumalla itäsuomalaisien seurakuntien arkeen ihmisten aja- tusten muodossa.

Thitz lähti selvittämään ajatuksia siitä, mikä seurakunta- laisen paikka on ja kuka sen määrittelee. Hänen näkemyksenä mukaan nimittäin seurakuntalaisia kutsutaan vapaaehtoistyö- hön, mutta usein tehtävät ovat työntekijän määrittelemiä. Ti- lanne tosin on hiljalleen muuttumassa.

”Lähdin tutkimaan, miten kirkossa toteutuu se, mitä 2000-luvun alun linjauksissa korostetaan: seurakuntalainen on osallinen ja tuota kokemusta on syytä vahvistaa. Osalli- suus tarkoittaa kokemusta yhteisöön kuulumisesta ja mahdol- lisuutta vaikuttaa sen jäsenenä. Silloin ihminen ei koe itseään vain kirkkovieraaksi, vaan seurakunnalla on hänelle omakoh- taista merkitystä”, sosiaalipsykologian alan väitöskirjan tehnyt pieksämäkeläinen Thitz selvittää.

Thitzin mukaan on tärkeää, että kukin pääsee käyttämään lahjojaan, jakamaan ja saamaan. Taustalla on myös teologinen ajattelu jokaisen kirkon jäsenen yleisestä pappeudesta.

Työntekijät jarruina

Marraskuun puolivälissä Itä-Suomen yliopistossa, Kuopiossa, tarkastetussa väitöskirjassa todetaan, että osallisuuden toteu- tumiseksi tarvitaan työntekijäkeskeisestä ajattelusta luopu- mista. Itsekin 19 vuotta Pieksämäen Jäppilässä diakoniatyötä tehnyt väittelijä Thitz on nähnyt kehityksen kulun.

”1960–80-luvuilla kehitettiin seurakuntien toimintaa ha- lusta kirkota kaikille jotain hyvää. Työntekijöitä oli varaa lisätä, joten kirkko alkoi näyttää yhä enemmän työntekijöiltään. Sa- malla seurakuntalainen luisi työn kohteeksi toisin kuin aiem- min”, Thitz sanoo ja viittaa 1900-luvun alkupuoliskon vahvaan maallikkotoimintaan herätysliikkeissä.

Pieksämäen Diakonia-ammattikorkeakoulun lehtori Thit- zin tutkimuksesta ei suinkaan voi vetää johtopäätöstä siitä, et-

tei työntekijöitä seurakunnissa tarvittaisi.

”Tiettyyn erityistehtävään kutsuttuja työntekijöitä tarvitaan edelleen.”

Kun seurakunnissa ehkä kuitenkin joudutaan taloudelli- sista syistä luopumaan osasta työntekijöiden työpanoksella tehtyä työtä, Thitz peräänkuuluttaa kirkon tulevaisuuden rakentamista seurakuntalaisten kanssa yhdessä pohtien ja päättäen.

”Väitöskirjatyöhöni liittyi kehittämisprojekti pienemmissä, itäsuomalaisissa seurakunnissa, joissa kutsuimme seurakunta- laisia avoimeen keskusteluun. Tuottaakseen tulosta keskustelu vaatii tasavertaista ilmapiiä ja tilaa uusille ajatuksille. Työnte- kijöiltä se vaatii luopumista entisistä rooleista ja myös seura- kuntalaisilta uudenlaista, oman paikkansa ottamista.”

Suola ja siemen

Ihmiset ovat kirkon suola ja siemen, joiden voimalla kirkko kasvaa hyvään tulevaisuuteen. Päivi Thitz näki väitöskirjatyön- sä kuluessa jo orastavaa kasvua sille, että seurakuntalaiset ha- luavat olla omilla paikoillaan mukana rakentamassa omaa yhteisöään. Vanhemmilla on halua olla enemmän mukana lapsityössä, jossa heidän lapsensa ovat mukana. Haja-asutus- alueilla on halukuutta tarjota toisille kirkkokyytejä tai toisil- la palvelua jumalanpalveluksen tehtävissä. Myöskään nuoria Thitz ei näe vain potentiaalisina passiivisina.

”Omaan elämään etsitään merkitystä ja itselle merkityk- sellisiä asioita halutaan tukea. Monille se tarkoittaa toiselle hyvän tekemistä. Sen sijaan kirkkoon liittyminen ja sen toi- mintaan osallistuminen suvun perinteiden jatkeena ei enää riitä.”

Hyvän tekeminen toiselle on sitä helpompaa, mitä lähem- pänä toinen ihminen on. Päivi Thitz korostaa lähiyhteisöjen ja paikkojen merkitystä samalla, kun hallinnon rakenteet ovat muuttumassa entistä suuremmiksi.

”Ihmisten olisi saatava kokemus kuulumisesta lähiyhteis- öön. Toisaalta näen mahdollisuuksia myös tietoverkoissa: niissä voidaan luoda yhteyksiä ja kokea yhteisöllisyyttä, vaika- ka keskustelijoiden asuinpaikat olisivatkin toisistaan etääm- mällä.”

Tuntosarvet herkinä

Ihmisten kanssa puhumisen tapa ja tyyli ovat Päivi Thitzin mukaan tärkeitä siinä, miten asiat koetaan.

”Seurakuntien toimintakulttuuria kuvaava puhe näyttää

edelleen osittain rajoittavan seurakuntalaisen osallisuutta. Yh- tä lailla puheen pienet vivahteet ja sävyt voivat kutsua häntä kumppanuuteen ja toimimaan.”

Seurakunnissa tulisi Thitzin mukaan todella miettiä val- tarakenteita, joita myös puhe ja ilmaisu tuovat. Asenne luo

myös osaltaan asemaa, joka seura- kuntalaisille jää tai halutaan antaa. ”Seurakuntayhteisön todellisuut- ta pitäisi luoda yhdessä. Se tarkoit- taisi seurakuntalaisen ottamista

mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tilaa antamal- la myös tämän ajan ihminen haluaa olla mukana.”

MIRA PIISPA

Väitöskirjamateriaalia kootessaan Päivi Thitz näki merkkejä siitä, että seurakuntalaiset haluavat olla mukana rakentamassa omaa yhteisöään.

JONE MATILAINEN

”Arkis- sa tehdään historiaa.

KOLUMNI

Ohikiitävää...

Syntymä, lapsuus, nuoruus, aikuisuus, vanhuus – elämä ja kuolema. Siinä meidän jokaisen polku, jonka haluaisimme mahdollisimman hyvin kulkea. Kovin harvalta se näyttää onnistuvan, mikäli tämän päivän ”yksilöllisiä suorittajia” kuulostele. Valittamisen aihetta löytyy, ellei muusta niin siitä, että kesät ovat liian kuumia ja talvet kylmiä.

Joka aamu on edessä uusi mahdollisuus. Sitä ei pitäisi hukata. Onnistumisen ratkaisee - urheiluterminä käyttäkseni - päivän kunto eikä esimerkiksi vuosia sitten voitettu piirinmestaruus. Kuitenkin moni jää kiinni mielestään loistavaan tai kurjaan menneisyyteen tai jatkuvasti haaveilee ihanasta tulevaisuudesta. Silloin elämä lipuu ohi ja nykyhetki jää kokematta.

Ajan kiidon näkee hyvin lapsen kehityksessä ensimmäisen elinvuoden aikana. Aluksi pieni nyytti vain nukkuu ja syö. Mutta pian alkaa tapahtua. Kohta lapsi jo hymyilee tunnistaessaan äidin kasvat. Hän oppii tarttumaan isän käteen ja pikkuhiljaa liikkumaan. Vihdoinkin pienokainen taa-pertaa lattialla seinistä tukea ottaen. Nämä ovat elämän tähtihetkiä ja toivoisi kaikkien vanhempien osaavan niistä nauttia.

Kirjakauppojen hyllyt notkuvat hyvän elämän oppaita. Neuvotaan hidastamaan vauhtia. Kehotetaan meditoimaan, lenkkeilemään ja syömään terveellisesti sekä olemaan sosiaalisesti aktiivinen. Hyviä reseptejä, mutta ne eivät riitä. On katsottava sisänpäin ja kuljettava pitkä tie omaan sisimpäänsä. Vasta kun on sinut itsensä kanssa, voi olla sinut muille.

”Onnella on otsatukka” sanoo vanha viisaus. Hetkeen pitää tarttua oitis, sillä onnen takarainvasta otteen saaminen on mahdollonta. Usein kuitenkin liian myöhään huomataan, mitä olisi ollut hyvä eilen tehdä. Hyvä sana pitää sanoa aikanaan. Kehut ihmisen kuolinuoteen äärellä ovat auttamatta myöhäisiä, vaikkakin lohduttavia.

Hieno lauluntekijä Juha Tapio on osuvasti tavoittanut tämän elämänkulun perusvireen. Siihen on hän lopettaa:

”Niin on kaikki ohikiitävää. Ikävä ja riemu, joka hetken värähtää. Mitä toivot, että jää, kun pihan poikki kuljet ja jälki häviää”.

UPI HEINONEN

Maanpuolustuskyky on kuin henkivakuutus

Puolustuskyky hankitaan ja ylläpidetään pahimman skenaarion varalta.

Näin tähdensi kenraaliluutnantti (evp) **Paavo Kiljunen** Kuopiossa järjestetyssä maanpuolustusseminaarissa.

”Maanpuolustuskyky on mitoitettava sellaiseksi, että potentiaalinen hyökkääjä kokee sotimisen kannattamattomaksi.”

Kiljunen mukaan pahin skenario Suomen kohdalla olisi joutua laajamittaisen sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi.

”Alueellamme ei ehkä ole itseisarvoista kiinnostavuutta, mutta laajemmassa eurooppalaisessa tai arktisessa viitehyksessä kylläkin.”

Maailma muuttuu

Toimintaympäristö on muuttunut yhä kansainvälisemmäksi ja myös puolustuskyvyn on mukauduttava siihen.

”Puolustuskykymme ja sen kehittäminen ovat yhä riippuvaisempia kansainvälisestä yhteistoiminnasta”, puolustusministeriön puolustuspoliittisen osaston suunnitteluyksikön johtaja, kommodori **Timo Junttila** puolestaan painotti.

”On epätodennäköistä, että joutuisimme kohtaamaan sotilaallisia uhkia yksin, erityyksissä ympäröivästä maailmasta.” “Siksi yksi tulevaisuuden maanpuolustuksen kivijaloista onkin kansainvälisen yhteistyön syventäminen.”

Tällä hetkellä menellään on vuoteen 2015 asti kestävä puolustusvoimaudistus.

”Sodan ajan joukkojen määrää vähennetään yli 100 000, mutta sen jälkeenkin vahvuus on noin 230 000. Se on eurooppalaisittain edelleen varsin korkea.”

Junttilan mukaan sille löytyy perustelut maamme laajuudesta ja sijainnista.

”Suomi on myös valinnut puolustus-

linjakseen koko maan kattavan alueellisen puolustusjärjestelmän.”

”Joukkojen vähenemistä pyritään kompensoimaan entistä suorituskykyisillä joukoilla ja asejärjestelmillä.”

Itsenäisyys on vapautta

Kuopiolainen, joulukuussa 90 vuotta täyttävä **Pirkko Naukkarinen** oli nuorena tyttönä omalta osaltaan puolustamassa Suomea. Hänelle itsenäisyys merkitsee vapautta elää ja olla itsenäisesti Suomessa. ”Jossa asiat ovat kaikesta huolimatta varsin hyvin”, hän toteaa.

”Kiitollisena olen, että olen saanut elää näin terveenä ja virkeänä. Minulla on neljä lasta, 6 lastenlasta ja 4 lastenlastenlasta.”

Kouvolasta kotoisin oleva Naukkarinen oli 17-vuotias, kun hän oli jo Kouvolan sotilaspiirissä apulaisena.

”Kun täytin 18 vuotta, lähdin lotaksi ensimmäisen kerran Viipuriin. Sieltä Rautuun, entiselle Suomen rajalle, Karjalan kannakselle. Olin pisimpään lentolaivueen 26:n kanttiinissa. Kun sotaa syttyi, tuli komennus Käkisalmeen ja Luumäelle”, Naukkarinen muistelee.

Lottapuvuista äitiyspuku

”Halu auttaa isänmaata oli suuri. Seikkailuakin se oli, silloin oli uskallusta lähteä. Asemasodan aikana elo oli rauhallista ja pääsin itsekin lentokoneen kyytiin ja katsomaan maisemia Laatokan yläpuolella. Sodan alettua muistan pommitukset, korsussa asuminen ja kun näimme, miten ihmiset lähtivät toistamiseen evakkoon. Pelko oli läsnä, kun perääntyminen alkoi.”

”Yksi näky on erityisesti jäänyt mieleen. Vanha laiha mummo oli kotinsa puunjuurella rukoilemassa pommien jy-

sähdellessä ja lehmien juostessa pihalla. Hätä oli suuri.”

Naukkarinen oli lottana järjestön lakkauttamiseen asti. Sodan jälkeen Naukkarinen meni naimisiin ja kahdesta lottapuvusta tehtiin äitiyspuku. Kankaista kuten kaikesta tavarasta oli pula.

”Ehkä myös sodan vuoksi koulutus jäi naisilta kotitöiden jalkoihin. Nykyään

kannustan nuoria kouluttautumaan ja opiskelemaan.”

Maamme-laulu hermistää

Tasavallan Presidentti **Sauli Niinistö** on kutsunut Pirkko Naukkarisen Itsenäisyyspäivän juhliin Tampereelle. Naukkarista suosittelee Lottaperinneyhdistys. Kuopiosta juhliin läh-

tee tietojen mukaan kolme lottana palvelutta.

”Odotan erityisesti illan konserttia, että saan kuulla Maamme-laulun ja Finlandia-hymnin. Ne koskettavat aina isänmaallisissa tilaisuuksissa”, Naukkarinen toteaa ja pyyhkii kyyneleitä silmäkulmasta.

Mukaan Itsenäisyyspäivänjuhliin

lähtee tytär **Kirsi**.

”Onhan tämä suuri kunnia. Juhlamiellellä lähdemme. Ja koen merkittävänä, että nykyään lottienkin tehtävää arvostetaan. Olen ilokseen huomannut, että etenkin nuorisosta antaa arvon”, Naukkarinen toteaa.

HELI HARING
HANNA KARKKONEN

Pirkko Naukkarinen on kutsuttu tämän vuoden Itsenäisyyspäiväjuhliin Tampereelle.

MITÄ MIELESSÄ?

Tuomiokirkko kuvina

Hannu Korhonen, Tuomiokirkkoseurakunnan ylivahtimestari on harrastanut valokuvausta vuosikymmeniä ja nyt otoksia Kuopion tuomiokirkosta on julkaistu seinäkaleriassa, joita voi ostaa esimerkiksi keskusseurakuntatalon vahtimestareilta tai Suokadun B-rapun 3. kerroksen vaihteesta.

Miten ajatus syntyi?

”Työntekijäkokouksessa saimme idean, että tehdään kalenteri ja ohjataan tuotto hyvään tarkoitukseen. Myöhemmin kohde tarkentui Pitkärannan ystävyyssseurakunnaksi. **Anna Kosola** ja **Lauri Kastarinen** olivat mukana työryhmässä, jossa työstimme ajatusta ja myös konkreettisesti kalenteria eteenpäin.”

Millaisia kuvia valitsitte ja mikä otos itseäsi sykähdyttää eniten?

”Tuomiokirkko täyttää kohta 200 vuotta, ja kuvissa on nähtävissä sen historiaa. Se on ja on ollut varsin monelle merkittävä paikka. Monella on kosketuspintaa ja muistoja Tuomiokirkosta niin ulkoa kuin sisältä. Aiheet on valittu sekä

vuodenaikojen että kirkkovuoden teemojen mukaan. On maisemia ja yksityiskohtia. Osa kuvista on otettu filmaikaan, osa lähivuosina. Itse pidän maaliskuun kuvasta, jossa ehtoollispiikareiden taustalla on alttarivaatepaaston ajan violetteissa väreissä.”

Millainen historia itselläsi on Pitkärannan seurakuntaan?

”Olin käynyt siellä jo ennen uuden kirkon rakentamista. Olen kokenut seurakuntalaisten välittömyyden ja viereisyyden sekä tunnen olevani tervetullut käymään. Karjalan luonto ja Laatokan seutu ovat kauniita. Parinkymmenen vuoden aikana olen käynyt Pitkärannassa useita kertoja. Heidän toiveistaan on jäänyt mieleen se, kun he sanovat, että emme unohtaisi heitä.”

Mitä odostat ensi vuodelta?

”Pikkuhiljaa”, sanotaan Karjalassa. Pikkuhiljaa mennään normaalia elämää eteenpäin. Kamerakuumetta, sellaista kroonista on havaittavissa varmasti myös ensi vuonna. Kalenterin työstämisestä jäi hyvä mieli ja todellakin ideat luovat uutta ja tekeminen ruokkii tekemistä.”

Teksti ja kuva:
HANNA KARKKONEN

KIRKON KULMILTA

Siilinjärven kuvakirkko

Siilinjärven kirkon rakentamisesta on tänä vuonna tullut kuluneeksi 90 vuotta. Kirkko vihittiin 23.12.1923. Seurakunta aloitti toimintansa seuraavana vuonna ja kunta kohta sen jälkeen.

Kuopion maaseurakunnan, Maaningan ja Nilsian osista muodostetun seurakunnan perustamisesta oli tehty päätös vuonna 1908 ja parin vuoden kuluttua järjestettiin arkkitehtuurikilpailu uuden kirkon suunnittelusta. Kilpailussa ensimmäisen palkinnon voitti Lars Sonckin ehdotus. Sitä ei kuitenkaan otettu toimeenpääntöä pohjaksi, vaan kolmannen palkinnon voittanut Vilho Penttilän ehdotus.

Kun rakentaminen 1920-luvun alussa ajankohtaisui, Penttilä ei enää ollut töitä jatkamassa. Hän oli saanut surmansa vapausodan uhrina vuonna 1918. Kirkon lopulliset piirustukset laati pitäjän oma poika rakennusmestari ja arkkitehti Peko Väänänen Penttilän alustavien suunnitelmien pohjalta. Huomattavin ulkoinen muutos oli graniittijulkisivun vaihtaminen tiilimuuraukseen. Kivi oli Penttilälle luontainen materiaali, jota hän oli käyttänyt lukuisissa Kansallisosakepankille suunnittelemissaan rakennuksissa eri puolilla maata, muiden muassa Kuopiossa nyt taidemuseona toimivassa rakennuksessa.

Peko (Petter) Väänänen (1883–1927) sai Siilinjärven kirkon kanssa samanaikaisesti laadittavakseen myös Riistaveden kirkon suunnitelmat. Nämä jo vahvistetut piirustukset jäivät kuitenkin valitusten takia toteuttamatta.

Arkkitehtuuriltaan Siilinjärven kirkko edustaa 1900-luvun alkukymmeninä suosittua kivikirkkorakentamista, jossa

ajankohdalle ominainen jugendtyyli kaariaiheineen yhdistyy keskiajan kirkkoperinteestä nousevaan aihemaailmaan koristemaalattuine holvistoinen.

Siilinjärvellä koristemaalausten määrä onkin huomattavan suuri. Tavanomaisten holvikaari- ja ruudemaalausten ohella kuori on saanut Bruno Tuukkasen kuorimaalaukset sekä myöhemmin vielä hänen suunnitelmiansa mukaan toteutetun pyöröikkunan lasimaalauksen sekä sarjan länsisivun ikkunoihin. Keskioässä on Santeri Salokiven ja Sulo Honkasen maalaama alttaritaulu.

Rikkaan kuvaohjelman johdosta Siilinjärven kirkkoa voidaan hyvällä syyllä kutsua kuvakirkoksi.

HELENA RIEKKI

Kuopion Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com www.tila-auto.com
p. taksiajot 0400-673 955
p. tilausajot 0400-992 993

Pitopalvelu Hujasen Eväät

-pitopalvelu, -tilausleivonta, -astiovuokraus

Lera ja Teija Hujanen

puhelin: 044 – 5340524
www.hujasenevaat.fi

SIIVOUSPALVELUITA KOTIIN

Puh. 044 359 1644

Hyödynnä kotitalousvähennys!

WWW.GGSIIVOUS.FI

ISÄNNÖINTIPALVELU ISARVO OY

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osakeyhtiöt • kiinteistöosakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu. Anna taloyhtiösi ammatitaitoisin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
Toimisto avoinna arkinen kello 9.00 - 16.00

PKP KOTIAPUPALVELUT LAADUKKAASTI

PKP Kotiapulainen haluaa tarjota laadukkaasti monipuolista palvelua asiakkaiden omien tarpeiden ja toivomusten mukaisesti.

Palvelujamme ovat mm:

- KOTISIIVOUSPALVELUT
- KOTIAPUPALVELUT
- SENIORIPALVELUT

KYSY LISÄÄ JA TARJOSTAMME
Puijon Kiinteistöpalvelu Oy
Puh. 020 755 9400
info@pkpkuopio.fi www.pkpkuopio.fi

HUOM! Kotitalousvähennys 45%
Palveluseteli käy maksuna osaan palveluista

- +** **Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus** Tuomiokirkossa klo 10. Mieskuoro Kuopion Mieslaulajat, johtaa Juha Hilander.
- +** **Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus** Alavan kirkossa klo 10.
- +** **Itsenäisyyspäivän Sanajumalanpalvelus** Kallaveden kirkossa klo 10.
- +** **Itsenäisyyspäivän Sanajumalanpalvelus** Karttulan kirkossa klo 10. Kirkkokahvit seurakuntakodilla.
- +** **Perinteinen Itsenäisyyspäivän juhla** Vehmasmäen kappelilla klo 13. Juhla alkaa seppeleen laskulla. Juhla jatkuu Valoharjulla. Juhlakahvit tarjoaa Vehmasmäen maaja kotilousseura ry.
- +** **Itsenäisyyspäivän hartaus ja seppeleenlasku** Hirvilahden kappelilla klo 13.
- +** **Itsenäisyyspäivän hartaus** Kuopion sankarihautausmaalla klo 12.
- +** **Suomalainen messu** Pyhän Johanneksen kirkossa klo 16. Kansanmusiikkipohjainen jumalanpalvelus, jossa virret ja musiikki on korvattu Lasse Heikkilän säveltämällä musiikilla, jonka toteuttaa Heikki Mononen laulu- ja soitinyhtyeineen.
- +** **Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus** Puijon kirkossa klo 10. Kuopion sotaveteraanien kuoro, johtaa Miia Viljamaa. Partiolaisten lupauksenanto. Puijon Pakerijat. Kirkkokahvit.
- +** **Lipunnosto ja hautakynttilöiden sytyttäminen sankarivainajien muistolle** Kaavilla klo 9. Seurakunta kutsuu omaisia, sotainvalidien- ja sotaveteraanien edustajia, sekä muita vapaaehtoisia mukaan.
- +** **Sanajumalanpalvelus** Nilsin kirkossa klo 10. Seppeleenlasku sankarihaudoille ja kahvit seurakuntakodilla.
- +** **Sanajumalanpalvelus** Riistaveden kirkossa klo 10. Seppeleen lasku ja juhlahahvit.
- +** **Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus** Tuusniemen kirkossa klo 10. Seppeleenlasku ja kunniakäynti sankarihaudoilla. Juhla jumalanpalveluksen jälkeen koulukokouksella.
- +** **Jumalanpalvelus ja itsenäisyyspäivän juhla** Juankosken Ylösnousemisen kirkossa klo 10. Kirkon jälkeen kunniakäynti sankarihaudoilla ja kahvivierailaisuus seurakuntatalossa.
- +** **Itsenäisyyspäivän seppeleenlaskut sankarihaudoilla** Vehmersalmen ja Puutossalmen hautausmailla klo 10.
- +** **Sanajumalanpalvelus** Säyneisen kirkossa klo 13.
- +** **Sanajumalanpalvelus** Kaavin kirkossa klo 13. Seppeleenlasku sankarihaudoille ja juhlahahvit seurakuntatalossa.
- +** **Sanajumalanpalvelus** Muuruveden kirkossa klo 13.
- +** **Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus** Vehmersalmen kirkossa klo 13. Partiolaisten lupauksenanto. Seppeleenlaskut, juhlahahvit.
- +** **Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus** Siilinjärven kirkossa klo 10. Partiolaisten lupauksenanto. Seppeleenlasku sankarihaudoille jumalanpalveluksen jälkeen.

Itsenäisyyspäivän konsertti

- +** Tuomiorovasti Ilpo Rannankari konsertoi Pietarin katulasten hyväksi. Konsertti alkaa klo 16 Petosen seurakuntatalossa, os. Pyörönkaari 21. Rannankari laulaa Sibeliuksen joululauluja. Häntä säestää kanttori Richard Nicholls. Konsertissa laulaa myös Taimi Heinilehto.

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Joululauluja laulamaan

- +** **Christmas Carols kaksille uruille** Tuomiokirkossa lauantaina 14.12. klo 15. Outi Keskisipilä ja Anu Pulkkinen. Yhteislaulua johtaa Puijon kamarikuoro. Vapaa pääsy.
- +** **Kuusi tuntia joululauluja, puuroa ja torttukahveja** Kallaveden kirkossa sunnuntaina 15.12. klo 12–18. Jouluisia myytävää, arpajaiset. Laulattamassa klo 12–14 Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro, nuorten lauluryhmä ja nuoria soolistaja. Klo 14–16 Seppo Kirkinen, Dolce Minores ja käsikellokuoro, klo 16–18 Anna-Mari Linna, kirkkokuoro ja seniorikuoro. Joulupuuro 2 €, torttukahvit 2 €. Tule kun haluat – lähdä, jos maltat.

Tule mukaan laulamaan Kauneimpia Joululauluja! Katso oma laulupaikkasi kirkollisista ilmoituksista tai leikkaa talteen ilmoitus sivulta 12.

De vackraste på svenska

- +** **De vackraste julsångerna** på svenska skall sjungas i Puijo kyrka, Taivaanpankkontie 3 den 8:e dec klo 15. Missions-sällskapet bjuder på sänghäftet, Kuopio församlingarna på kaffe och tillsammans uppbar vi en julkollekt för att sprida julens glada budskap i världen och hjälpa utvecklingsstörda barn i utvecklingsländer, Kyrkomusiker Tintti Tinkala ackompanjerar och Jaana Marjanen leder af-tonbön med "Härlig är jorden" i kyrkan.

Konsertteja

- +** **On joulu kaikissa meissä -konsertti** to 5.12. klo 18 Siilinjärven kirkossa. Pirjo Tossavainen ja Risto Nevala (laulu), Vesa Kajava (urut), Timo Saarimäki (piano). Ohjelma 12 e. Konsertti järjestetään Siilinjärven seurakunnan ja

- Savon Kansantaide ry:n yhteistyönä.
- +** **Espanjalaista renessanssia** Tuomiokirkon kappelissa lauantaina 7.12. klo 15. Tuomas Rauramaa, viulu ja Anna-maria McElwain, klavikordi.

- Alavan kirkossa**
- +** **Yliopiston kamarikuoron joulukonsertti** maanantaina 9.12. klo 19. Ohjelma 9 €/6 €.
- +** **Minna Canthin koulun joulukonsertti** tiistaina 10.12. klo 18.
- +** **Haapaniemen koulun joulukonsertti** torstaina 12.12. klo 18.
- +** **Kuopion varhaiseläkeläisten joulukonsertti** tiistaina 17.12. klo 18.
- +** **Mieskuoro Kuopion Kvartetin joulukonsertti** keskiviikkona 18.12. klo 19.

Myyjäisiä

- +** **Joulumyyjäiset** Neulamäen kirkolla su 8.12. klo 17. Myytävänä laatikoita, karjalampiirakoita ja rieskoja. Arpaajaiset. Glögitarjoilu. Klo 18 kauneimmat joululaulut, jonka jälkeen myyjäiset jatkuvat.
- +** **Joulumyyjäiset** Alavan seurakuntakeskuksen salissa sunnuntaina 15.12. klo 17. Myytävänä joululeivonnaisia, laati-koita, karjalampiirakoita ja käsitöitä. Arpaajaiset. Glögitarjoilu. Klo 18 kauneimmat joululaulut, jonka jälkeen myyjäiset jatkuvat. Tuotto Alavan seurakunnan lähetystyölle.
- +** **Lähetystyön joulumyyjäiset** Siilinjärven seurakuntatalolla lauantaina 14.12. klo 9–13. Myynnissä jouluisia tuotteita, käsitöitä, kortteja, piirakoita, laati-koita ja leivonnaisia sekä arpoja. Tarjolla riisipuuroa ja torttukahvit.

Lähetyskauppa Vakan toiminta päättyy vuoden lopussa. Vielä ehdit joulustoksille, tule tekemään löytöjä loppuunmyynissä. Vakka on avoinna ti–pe klo 11–15, viimeinen myyntipäivä on 20.12.

Piispa Jari Jolkkonen saarnaa Kaavin kirkon juhlamessussa sunnuntaina 15.12. sekä julistaa joulurauhan Saaristokaupungissa Keilankannan torilla perjantaina 20.12. klo 18.30.

Uskon kysymysten äärellä

- +** **Etsijät – löytöretki aikuiseen uskoon** sunnuntaina 15.12. klo 10. Aloitus messussa Alavan kirkossa, jonka jälkeen on ryhmän ensimmäinen kokoontuminen Alavan seurakuntatalon neuvotteluhuoneessa. Tapaamisissa pohditaan yhdessä uskon ja elämän kysymyksiä. Keskeistä on kohtaaminen, vuorovaikutus ja kokemusten jakaminen. Lisätietoja Anna Väätäinen, anna.vaatainen@evl.fi, puh. 040 4848 316.

Kirkonmenoja

- +** **Johannes-messu "Odotusta"** Pyhän Johanneksen kirkossa 2. adventtisunnuntaina 8.12. klo 18.
- +** **Siioninvirsiseurat** keskusseurakuntatalolla sunnuntaina 8.12. klo 18. kahviossa. Puhujina Seija Hyvärinen, Olli Viitaniemi, Jaro Julkunen ja Tuomo Ruuttunen. Kahvitarjoilu alkaen klo 17.30.
- +** **Messu, kanttori Pekka Leskelän virkaan siunaaminen** Tuomiokirkossa sunnuntaina 15.12. klo 10. Esiintyjinä Tuomiokirkkokuoro, johtaa Pekka Leskelä, Tuomiokirkon kamarikuoro, johtaa Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen.

Kaavin kirkko 30 vuotta ja seurakuntaelämä 360 vuotta. Juhlamessu 3. adventtisunnuntaina 15.12. klo 10 Kaavin kirkossa. Juhlamessu kirkossa, juhlahahvit seurakuntatalolla, kahvittelun jälkeen juhla jatkuu kirkossa. Piispa Jari Jolkkonen saarnaa. Muissa Järvi-Kuopion kirkkoissa ei jumalanpalvelusta. Kirkkokyydit alue seurakunnista. Ilmoittaudu 12.12. mennessä toimistosihteerille, puh. 040 4888 602 tai 040 4888 611.

Tie tuntemattomaan ja myrskyn jälkeinen sateenkaari. Vauvakutsuilla jaettiin odotusta kuvien ja vertaiskokemuksin.

Kun meistä tulee kolme tai enemmän

Tie tuntemattomaan. Monet varusteet. Vauhti ja vaaratilanteet. Myrsky ja sateenkaari. Kaunis maisema. Vauvakutsuilla sai jakaa tunteita siitä, kun taloon tulee uusi pieni ihminen – varhain soiva nahkavekkari.

Marraskuussa Siilinjärven seurakuntatalolla vietettiin laatuaan ensimmäisiä vauvakutsuja. Illan puheenaiheena oli lapsen odotus ajatuksineen ja tunteineen.

"Lapsen syntymä on huppy tuntemattomaan", toteavat **Sari Lukkarinen-Jääntti** ja **Petri Jääntti**, jotka jakoivat kokemuksiaan monilapsisen perheen elämästä käsin.

"Aina on mahdollisuus kysyä neuvoja sairaalasta ja neuvolasta. Kannattaa olla rohkeaa!" Lukkarinen-Jääntti kannustaa.

"Eikä sairaalasta kannata lähteä väsyneenä kotiin", Petri Jääntti muistuttaa.

Äitinä Sari Lukkarinen-Jääntti arvostaa yhteistyötä.

"Lapsen tulo kotiin on herkkä hetki. On tosi tärkeää, että puoliso osallistuu alusta asti."

"Ensimmäisen lapsen kohdalla mietin, miten sen kanssa pärjään. Hyvin pärjäsini. Ei mennyt rikki", isä Petri Jääntti rohkaisee odottajia.

"Miten se isän rooli on löytynyt, mikä sen löytymisessä on auttanut."

Seurakunnan vauvakutsuista ei tehty yksinomaan naisille suunnattuja babyshower-tal-

Isäksi tuleva **Harri Räsänen** onkin jo asennoitunut opetteluun. "Sitten isyyden vasta tajuaa, kun sen nyytin saa syliin." Hän ja **Heidi Julkunen-Räsänen** odottavat esi-

"Jaksaminen ja arjen käytännön asioista selviäminen mietityttää", Julkunen-Räsänen sanoo.

"Oman sairauden jälkeen raskaus on tuonut valoa elämään. Mietin kyllä, miten pystyn olemaan lapselle riittävän hyvä äiti."

Koko perhe odottaa

Pastori **Kaisa Yletyisen** mukaan kasteperheet toivovat aitoja kohtaamisia niin virastossa kuin kastepapin kanssa.

"Myös meidän toukkatupiemme ja perhekerhojemme vertaistuki tuntuu olevan tervetullutta. Samoin perheiden postituslistaa, joka lupaa tukea perhettä lapsen kristillisessä kasvatuksessa."

Vauvakutsuilla kastejuhlaa avannut Yletyinen sanoo odotusajan olevan luonteva osa myös kastekeskustelua papin ja perheen kesken. Joskus puhetta ohjaavat ajatukset siitä, että raskautta on pitänyt odottaa.

"Jaetaan huolen ja pelon tunteita, jos perhe on kokenut ongelmia, keskenmenoja tai syntymättömän lapsen kuoleman."

Äidin odotuskokemusten lisäksi hän kysyy myös isän ajatuksia:

"Miten se isän rooli on löytynyt, mikä sen löytymisessä on auttanut."

Seurakunnan vauvakutsuista ei tehty yksinomaan naisille suunnattuja babyshower-

kekkereitä.

"Vaikka raskaus ja synnytys ovat konkreettisesti naisen tehtäviä, ei isä saa jäädä odotuksesta osattomaksi. Niin perhekerhoissamme kuin odottajien kutsuilla on ilo nähdä koko perhe mukana", sanoo vauvakutsujen järjestäjä lastenohjaaja **Virpi Rissanen**.

Siilinjärven vauvakutsut saivat kimmokkeen lisälmen seurakunnasta, missä kutsuilla on viiden vuoden perinne. Lastenohjaaja Rissanen mukaan kutsuilla halutaan jakaa tietoa:

"Odotusvaiheessa on luontevaa ottaa selvää perheen yhteisistä mahdollisuuksista. Joskus ihmiset eivät tiedä, mitä seurakunta perheille tarjoaa. Lisäksi kutsut ja kerhot antavat vertaistukea. Jatkossa järjestämme näitä kolmesti vuodessa."

Seurakunta haluaa myös tehdä yhteistyötä neuvolan ja järjestöjen kanssa. Vauvakutsuille mukaan saatiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Siilinjärven paikallisosastosta **Riikka Koponen**.

"Esikoista odottava ei edes osaa kysyä, ja näitä infotilaisuuksia todella tarvitaan", Koponen sanoo. Hänen mukaansa tarjontaa perheille on paljon ja toimijoiden verkostoituminen on tärkeää.

Kutsuille osallistunut **Harri Räsänen** puolisoineen on asunut Siilinjärvellä lyhyen aikaa, ja paikkakunnalla on vielä uutta tutustumisen arvoista.

"Yllätyin, että on paljon toimintaa perheille. On tukea, jota voi kysyä ja pyytää." Vauvakutsuilla jaettu huojensi odottajan mieltä.

SINI-MARJA KUUSIPALLO

Ahneus vai anteliaisuus

Voi, miten meitä tavallisia palkansaajia onkaan kuohuttanut tuo eläkepomon leveä elämä.

Kuntatyöntekijöitten, kuten sairaankuljettajien (2058 e/kk), lastentarhanopettajien (2267 e/kk) ja liikunnanohjaajien (2051 e/kk) eläkeasioita hoidellaan Kuntien eläkevakuutuksessa noin kymmenkertaisella palkalla.

Tuon ehkä vielä sulattaisi, onhan johtaminen vaativaa työtä. Mutta se avoimari! Ja luksusasunnot remontoineen!

Perusteluissaan Merja Ailus oli sentään rehellinen. Hänen mukaansa ihmisen haluaa kivaa ja miellyttävää itselleen.

Käsi sydämelle: eikö jokainen halua? Minun silmiini pistävät autot. En keksi yhtään syytä, miksi autosta pitäisi maksaa satatuhatta. Kallit autot ovat minulle yksinkertaisesti pöyhkeilyn huippu.

Täsmälleen samaa voisi joku toinen sanoa minun kesämökistäni.

Olemme hyviä perustelemaan. Tarvitsen Audin, koska ajan niin paljon. Tarvitsen mökin, koska haluan lapsenlapsilleni onnellisia kesämuistoja. Öpsis. Ei kukaan tarvitse Audia eikä kesämökkkiä. Eikö sitä voi myöntää: ihminen haluaa kivaa ja miellyttävää itselleen. Olemme kaikki itsekkäitä.

Mutta missä menee itsekkyyden ja ahneuden raja?

Ahneus on sitä, että haluaa itselleen enemmän kuin kohtuullista on.

Kun ahneesti kahmin itselleni yhä enemmän, tallon toisia. Jos mieleen ei juolähda, mitä hyvää ja hyödyllistä voisoin rahoillani tehdä, pitäisi hälytyskellojen soida.

Kun ote vallan kahvasta on vakaa ja etäisyyttä toppahousuarkeen riittävästi, voi olla vaikea nähdä, mikä pienen puurtajan silmin näyttää kohtuuttomalta.

Anna adventin avata silmät ja sydän. "Nöyryys ja hiljaisuus on valtiaksi salaisuus. Voimalla, väkivallalla et tahdo hallita." Valintoja tehdään joka päivä sekä töissä että kotona: ahneus vai anteliaisuus, ylpeys vai nöyryys, sota vai rauha.

Siunattua adventin aikaa – avoimin silmin ja sydämin kohti joulua ja uutta vuotta.

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

ARKKI

KUOPION EV.LUT. SEURAKUNNAT
KESKELLÄ KAUPUNKIA

Kuopion ev.lut. seurakunnat on avannut Kuopion keskustaan kauppakeskus Apajaan kohtaamispaikan. Arkissa voi tehdä hyvää, saada tietoa ja apua, varata tiloja tai vain levähtää hetken.

PISTÄYDY ARKISSA
HENGÄHDÄ KIIREEN KESKELLÄ

Arkki avoinna arkisin 11-19, lauantaisin 11-15

TEE HYVÄÄ

Ostamalla joululahjan tuot toivoa maailmaan.

PURA
SYDÄNTÄSI

Kaikkea ei tarvitse kantaa yksin.

LIITY
KIRKKOON

Yhdessä olemme enemmän.

VARAA
KASTEPAPPI

... tai vihkikirkko.

LEVÄHDÄ
HETKEKSI

Istahda sohvalle ja ole hetki.

TULE
LAULAMAAN

Kauneimmat Joululaulut
Salacavalassa
14.12. klo 14
21.12. klo 13

PALVELUITA MAASTA TAIVAASEEN

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

Judit pääsi leikkimään äitinsä Inkeri Partasen kanssa.

Piispa Jari Jolkkonen ehti haastattaa Hannu Raatikaista ja Kyösti Saartia.

Arkissa on tilaa erilaisuudelle

Arkin avajaiset olivat yhtä kansanjuhlaa.

Ensimmäisen adventin aattona Kuopion seurakuntien uusi toimipiste vihdoinkin avasi ovensa torin alla, kauppakeskus Apajassa. Väkeä oli saapunut paikalle jo hyvissä ajoin ennen virallisen ohjelman alkua. Glögi ja piparit tekivät kauppansa, kun ihmiset tulivat tuiskulta turvaan.

Ulkopaikkakuntalainen **Leena Kokkonen** oli liikkeellä lapsenlapsensa **Taira Lilienkampfin** kanssa.

"Aivan mahtava idea, että seurakunnalla on tällainen paikka ihmisten arkielämän keskellä", Kokkonen ihasteli.

"Paljon helpompi tälle on tulla kuin kirkkoon. Uskoisin, että varmasti kaikki tykkäävät."

Arkkiveisussa hittiainesta

Avajaisten aluksi Arkissa kuultiin varta vasten sille omistettu *Arkkiveisu*, jonka sävel on nuorisokanttori **Jarkko Maukosen** ja sanat **Wilhelmiina Honkasen** käsialaa.

"Kuka yksin täällä jaksaa, lämmin hymy tuskin maksaa", Maukonen tunnelmoi.

Veisussa on selvää hittiainesta, sillä moni kävijä halusi saada sanoituspaperin mukaansa. Maukonen lupasikin toimittaa sanoituksia mitä pikimmiten Arkkiin, josta niitä on jatkossa saatavilla.

Seurakunnan tervehdyksen esitti tuomiorovasti **Ilpo Rannankari**. "Monet ovat odottaneet tätä hetkeä kuin lapsi joulupukin tuloa."

"Minua inspiroi se, että olemme maan alla. Seurakunta ottaa pohjakosketuksen - hyvällä tavalla. Aikoinaan Nooan arkille pohjakosketus merkitsi uuden elämän mahdollisuutta tulvan jälkeen. Sitä samaa mahdollisuutta tämä meidän Arkkimmeikin toivottavasti tarjoaa."

"Emme ole maan alla pillossa, vaan kohtaamassa ihmisiä."

Odotukset korkealla

Avajaispäivän kävijöiden odotukset Arkin suhteen olivat korkealla. Monilta löytyi jo toivomuksia ja ideoita sen suhteen, mitä Arkki voisi ihmisille tarjota.

"Mielelläni kävisin täällä vaikka hartaushetkissä", keskustassa asuva **Kaarina Tirkkonen** pohti.

Angelique Nzamwitakuze arveli, että hän saattaa käydä Arkissa kyselemässä lähetystyön kuulumisia.

"Nyt, kun tunnen tänne reitin, niin varmasti tulee aina pistäydäyttyä."

"Avajaistunnelma on ollut mukava. Erityisesti olen tykännyt näistä lauluista, joita täällä on esitetty."

Satu Markkanen oli liikkeellä tyttärensä **Sofia** ja **Sanni Järvisen** kanssa.

"Olimme matkalla puistoon, kun torilla näimme mainoksen avajaisista ja päätimme piipahtaa katsomaan."

"Olisi kiva, jos täällä jatkossakin olisi jotain musiikkiesityksiä ja lapsille pientä puuhaa."

Tule sellaisena kuin olet

Päivän tärkein hetki koitti, kun piispa **Jari Jolkkonen** siunasi tilan käyttöön.

"Arkki on turvapaikka, jonne saa tulla paikoon maailman murheita."

"Tämä on myös kutsuntapaikka, jossa seurakunta kutsuu reserviläisiä palvelukseen. Täällä voi siis ilmoittautua mukaan vapaaehtoistyöhön."

"Niin ikään Arkkiin saa tulla murheiden kanssa."

Myyös Jolkkonen viittasi puheessaan Arkin esikuvaan, Nooan arkkiin.

"Siellä oli tilaa erilaisuudelle. Samoilla linjoilla jatkaa tämäkin Arkki. Olet tervetullut juuri sellaisena kuin olet."

Reserviläiset ovat jo vastanneetkin pitkin syksyä Arkin kutsuun.

"Hyvin innokkaasti on ilmoittaututtu vapaaehtoisiksi päivystämään tänne", Arkin vapaaehtoistyötä koordinoit diakoniatyöntekijä **Mari Mertenan** iloitsi.

Arkin avajaisissa kaikki eivät mahtuneet edes sisään.

Kaarina Tirkkonen, Hilikka Nupponen, Maija-Liisa Walle, Tuune Pärnänen ja Seija Hyvärinen lauloivat antaumuksella Hoosiannaa.

"Ja mikä mukavinta, joukossa on myös

nuoria. Lisäväki on silti edelleen tervetullutta."

HELI HARING

KIRKKO
& KOTI
100
vuotta
1913–2013

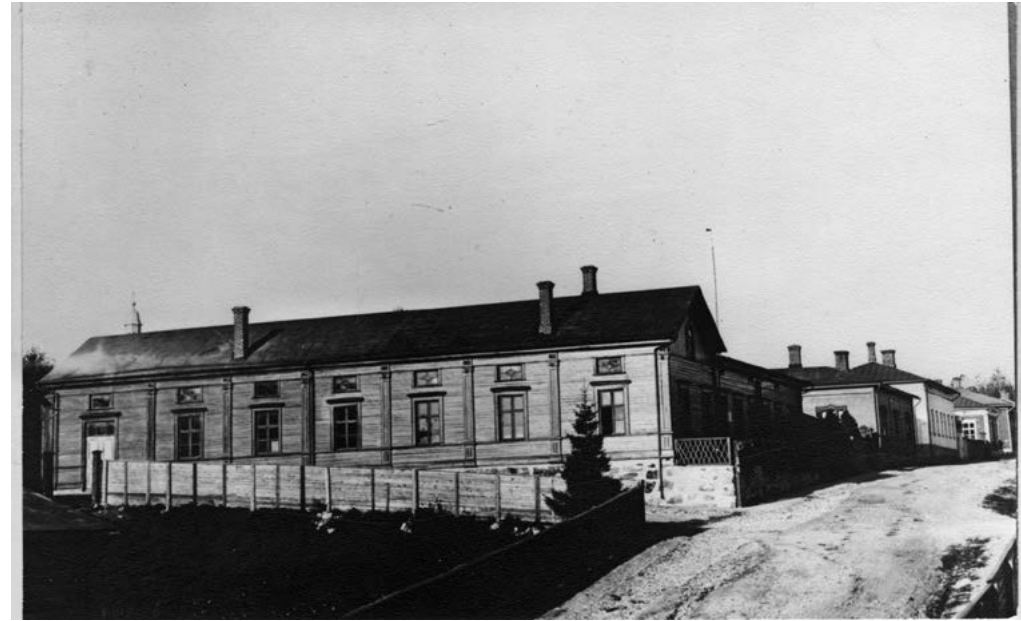
Amanda Hertmanin maalaus Kuopion Pappilänmäeltä vuosien 1880–1881 paikkeilla. Maalauksessa on Kuopion kirkkoherran pappila, joka purettiin 1948. Taustalla näkyy tuomiokirkko, joka valmistui vuonna 1815. Se on ajansaatossa kokenut monia muutoksia ja korjauksia. 1900-luvun alussa kirkko edusti varsin puhdaspiirteistä uusklassismia.

KARL JÄNSEN / KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Seurakunnan taloudenhoitajan C. A. Thermanin talo, josta tuli myöhemmin kaupunkiseurakunnan pappila.

KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Sotarovasti August Granetin talo, eli Ranetin kirkko. Nykyisin rakennuksen paikalla on keskusseurakuntatalo.

VICTOR BARSOKEVITSCH / KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

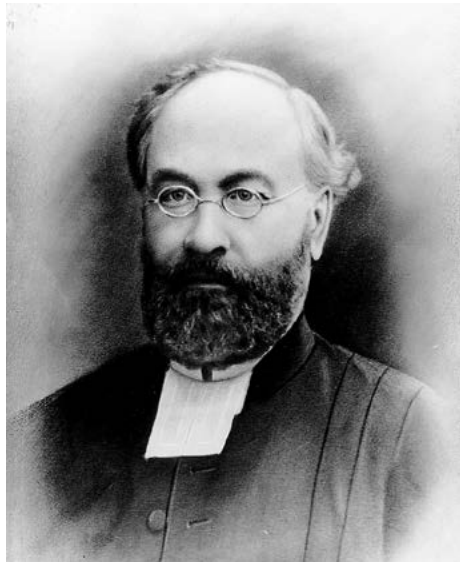
Sisäkuva sotarovasti August Fredrik Granitin talosta. Ranetin kirkossa tunnetussa rakennuksessa oli suuri sali, jossa pystytettiin talviaikaan järjestämään erilaisia tilaisuuksia. Kuva häistävödelta 1895. Sotarovasti Granit kuvassa vasemmalla morsiamen vierellä.

VICTOR BARSOKEVITSCH / KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Herättäjäjuhlat Kuopion Julkussa vuonna 1910.

KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Kuopiossa kaupungin säätyläistä oli 1880-luvun alussa vielä ruotsinkielistä. Tämä ei miellyttänyt vuonna 1875 Kuopioon muuttanutta kirkkoherraa, filosofian tohtori Johan Viktor Calamniusta. Hän vaikutti Kuopiossa toimiessaan ratkaisevasti Kuopion Isänmaallisen seuran syntymiseen, joka perustettiin vuonna 1883.

monia muita kirjollisia esineistöjä ehtoollisviihikannuista kynttelikköihin.

PIIA JULKUNEN

Lähteet: Elämän veden virrassa, Kirkkotaidetta Pohjois-Savossa, Kuopion historia osa 3, Suomen kirkon historia osa 4.

Kirkko ja muutosten vuosisata

Sosiaalihuoltoa, sivistystä ja taidetta. Reilu sata vuotta sitten kirkon ratas pyöritti yhteiskuntaa.

Suomalainen yhteiskunta on kokenut monia mullistuksia reilun sadan vuoden sisällä autonoman ajasta itsenäisyyteen. Muutokset vaikuttivat silloin osaltaan myös uskonnollisuuteen sekä mielipiteeseen kirkosta ja sen toiminnasta.

Sortokaudella ja suurlakolla oli vaikutusta ihmisten maailmankatsomukseen. Moni koki kirkon osoittavan heikkoutta asettautuessaan myöntyväisyyspolitiikan taakse. Auktoriteettien mureneminen vaikutti myös käsitykseen kirkosta instituutiona, jonka alaisuuteen ja sääntöihin kansalaisten oli alistuttava. Myös yhteiskunnan muuttuminen 1900-luvulla kaupungistumisen ja teollistumisen myötä vaikuttivat uskonnollisuuteen, kun aiemmin vallinneesta yhtenäisestä elämäntavasta vieraannuttiin.

Kirkko joutui puolustautumaan myös kansalaisten järjestäytymiseen muun muassa työväenliikkeen ja naisasialiikkeen myötä.

Radikalisoitunut työväenliike vastusti kirkkoa ja uskontoa. Kirkko sai osansa myös torjuvasta asenteestaan naisen aseman muutoksiin, kun naiset alkoivat 1800-luvun lopulla vaatia tasaveroista oikeutta opiskeluun ja ammattiin.

Aikakauden muutoksiin kuului myös pyrkimys uskonnonvapauteen ja siviilivioliton mahdollisuuteen. Uskonnonvapauslaki tuli voimaan Suomessa vuonna 1923.

Yhteiskunnalliset muutokset vähensivät kansaa kirkonmäeltä, mutta kirkon vahva historia kulttuurivaikuttajana ei häviä.

Kirkko monessa mukana

Kirkon toimintamuodot olivat kokeneet suuren muutoksen jo kun kunta ja seurakunta erotettiin toisistaan vuonna 1865. Siihen saakka kirkko oli hoitanut laajasti paikallishallinnon ja sosiaalihuollon tehtäviä sekä osaltaan koulujärjestelmän toteuttamista.

Kirkon toimeen oli vanhastaan kuulunut alkuopetus. Rippikoululla oli aiemmin ollut merkittävä rooli lukutaidon kohottajana,

mutta kansakoulujen yleistyttyä se vähitellen menetti asemaansa. Varsinkin Kuopiossa rippikouluilla ei ollut lukutaidon suhteen niin suurta merkitystä kuin maaseudulla. Ilman rippikoulun käyntiä ei kuitenkaan tuohon aikaan pystynyt solmimaan avioliittoa.

Seurakunnat perustivat sekä kiertokouluja että kiinteitä lastenkouluja. Samaan aikaan tuomiokapitulit koettivat saada yhtenäistä ohjesääntöä alkukoulujen moninaisia käytäntöjä selvittämään. Alkukoulut toimivat sekä kansakoulujen pohjakouluna, mutta palvelivat samalla rippikoulua valmistavina kouluina.

Kirkollisten alkukoulujen määrä säilyi 1900-luvun alun jälkeen ennallaan, vaikka koulutoimen yllähdyskunta oli sitä mieltä, että alkuopetus kuului periaatteessa kuntien toimialaan. Kirkon johto ja papisto puolsivat sen sijaan kirkollisen alkuopetuksen säilyttämistä seurakuntien tehtävänä, sillä näin he pystyivät säilyttämään uskonnonopetuksen aseman. Alkuopetuksessa täytyi kuitenkin huomioida sen luonne myös kansakoulun pohjakouluna, jolloin oppiainevalikoimat monipuolistuivat.

Kiertokoulujen kehittämistä rajoitti varojen puute. Seurakunnat pyrkivät välttämään koulurakennusten hankkimisia, tinkimään opettajien palkoista ja opetusmateriaaleista. Tilanne koheni, kun seurakunnat saivat oikeu-

den hakea valtionavustusta kouluille. Kehittämistöön vähensi siinä vaiheessa kuitenkin tieto kunnallisen koululaitoksen tulemisesta kiertokoulujen tilalle. Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan vuonna 1921 ja se velvoitti kuntia perustamaan alakansakouluja.

Kuopio pioneeri diakoniatyössä

Valtakunnallisesti katsoen diakoniatyö alkoi Kuopiossa suhteellisen varhain, jo 1890-luvulla. Kristilliselle laupudentyölle oli tarvetta köyhien ja muiden vähäosaisen avustamisessa. Diakoniaharrastus oli 1900-luvun alussa kaupungissa suosittua ja sitä organisoitiin aluksi Kuopion kaupungin diakonaattiyhdistyksen nimellä. Nimi muuttui muutama vuosi myöhemmin Kuopion kaupungin sisälähetysyhdistykseksi.

Yhdistyksen näkyvimmäksi saavutukseksi tuli rukoushuoneen rakentaminen Männistöön vuonna 1913.

Yhdistyksen toinen merkittävä ansio oli Siunausta Koteihin -lehden perustaminen vuonna 1913. Lehti tunnetaan nykyään nimellä Kirkko ja Koti. Se on Suomen toiseksi vanhin seurakuntalehti.

Savolaiset kuluttivat kirkonpenkkiä

Samaan aikaan kun jumalanpalveluselämä, kinkarit ja muut kirkolliset tavat menettivät merkitystään, syntyi seurakunnan piirissä uusia toimintamuotoja. Näitä olivat papistojen johtamat raamatunselitykset ja hartaushetket seurakunnissa, sekä kristillisten yhdistysten ja uskonnollisten liikkeiden harjoittama paikallistoiminta.

Paikallistoimintaa vilkastutti yhdistystoiminnan vapautuminen ja yleinen kansalaisuuden lisääntyminen suurlakon jälkeen. Kristillinen yhdistystoiminta elävöitti seurakuntien elämää ja toi mukaan maallikkotoimijoita. Yhdistystoiminta lisäsi myös seurakunnalliset rajat ylittävää hengellistä juhlatointa kesä- ja nuorisouhlien muodossa.

Myös Kuopion maaseurakunnassa yhdistystoiminta oli vilkasta 1900-luvun alussa. Raittiusseuroja, nuorisoseuroja ja työväenyhdistyksiä oli lähes kaikissa maaseurakunnan kylissä. Näiden yhdistystoimijoiden kanssa kirkko kil-

paili ajankäytöstä. Merkillä pantavaa oli kuitenkin se, että seurakuntalaiset olivat edelleen ahkeria osallistumaan kirkolliseen elämään Savossa. Ehtoollisaktiivisuuden ja kirkossakäynnin perusteella kirkkotavat eivät muuttuneet Kuopiossa niin huomattavasti kuin useissa isoissa kaupungeissa ja läntisessä Suomessa.

Kirkossa kuuli uutiset

Jumalanpalveluksia pidettiin Kuopiossa 1800-luvun lopulla sekä ruotsiksi että suomeksi. Vuonna 1888 laskettiin seurakuntalaisten jakautuneen niin, että yhtä ruotsinkielistä vastasi viisikymmentä suomenkielistä.

Tuohon aikaan Kuopiossa ilmestyi myös kaksi suomenkielistä sanomalehteä. Nämä eivät kuitenkaan korvanneet vielä kirkon kuulutuksia, koska sanomalehtiä tilaavaa ja lukutaitoista väestöä oli suhteessa vähän. Tämän vuoksi kirkonkuulutustjärjestelmä toimi tärkeimpänä joukkotiedotusvälineenä varsinkin maalaisrahaalle. Kirkossa kuulutettiin sekä hallituksen että paikallisten viranomaisten tiedonantoja ja yksityisten kuulutuksia.

Jokaviikkoisella kirkossa käynnillä oli monia muitakin merkityksiä. Kirkonmälle koontuminen oli säännöllinen ja sosiaalinen tapahtuma, jonka ohessa pystyi toimittamaan monia omia sekä yhteisiä asioita. Kirk-

koon saapuminen tarkoitti siis paljon muutakin kuin jumalanpalvelukseen saapumista tai seikkaa, jota kansalta odotettiin.

Taiteilijoiden into rapistui

Kirkko on työllistänyt taidekäsityläisiä ja taiteilijoita ajan saatossa merkittävästi. 1800-luvun alkupuolella kirkkotäiteestä vastasivat käsityöläismestarit. He tekivät tarvittaessa kaiken ulkoseinistä alttaritauluun saakka. 1800-luvun lopulla tilalle alkoi tulla taidemaalareita, jotka olivat kouluttautuneet ammatin kotimaassa ja täydentäneet niitä ulkomailla. Alttaritauluista oli tullut keskeisin osa kirkkotaidetta ja taidemaalareiden myötä niissä alkoivat näkyä myös aikakauden tyyli-
virtaukset.

Kirkon valta-aseman heikkeneminen vaikutti myös taiteilijoiden intoon tehdä kirkkotaidetta. Taiteilijat kokivat taiteellisen vapautensa rajoittuvan alttaritaulutalauksissa, jonka perinteisenä aiheena oli ristiinnaulittu. Toisaalta taiteilijakunnan kasvaessa myös heidän arvostuksensa alkoi laskea, ja taiteen uudet tyylivirtaukset aiheuttivat levottomuutta. Seurakunnat halusivat toteuttaa kalliin alttaritauluhankinnan harkitusti.

Taidemaalarien lisäksi kirkko työllisti taidekäsityläisiä jotka tekivät kirkkotehtäville ja

**Sielunhoito-
terapia
SYDÄN-
JUURI**

Helena Lehtimäki
YTM, sosiaalipsykologi, Sielunhoitoterapeutti (ACC)

Vastaanotto Kuopiossa
P. 045 3156464,
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

**Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy**
Paree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

**Erikoishammasteknikko
Satu Koskela**

p. 017 265 4400

**Lounasravintola
AIKA**
Ma-Pe 11.00-14.00

Meillä on upeat tilat ja maukkaat tarjoillut juhliin, muistotilaisuuksiin ym.

Herkullinen lounas noutopöydästä arkisin 11.00-14.00

★

Inkiläntie 7, 70340 KUPIO
(ent. Inkilänmäen srk-talo)
puh. 0400-769879
www.lounasravintola-aika.fi

PERUNKIRJOITUKSET
testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset
Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin

Tapionkatu 5–9 Kuopio
(myös Siilinjärvi, Nilsinä)
Tiilsara p. 046-892 1422

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO. OY**

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs., 70100 KUPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERHEIOKEUDEN LAKIASIAT
esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaan 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy
Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

Ilo on ja suruun.

**Elämän
kaikkiin
hetkiin.**

*Palveleva
naisten vaatteiden
erikoisliike.*

Kati

Savonkatu 22 Kuopio
Sokoksen parkkipaikkaa vastapäätä
puh. 017 261 2435
ma-to 9.30-17.30 pe 9.30-17 la 10-14

*Kuulinilmoituksel
ja -kiitokset
seurakuntalehdessä*

Ota
yhteyttä
ilmoitus-
markkinointi
p. 020 754 2000

ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

SEURAKUNNAT 4.-17.12.13

TUOMIOKIRKKO
Avoimna klo 10–15
lisäksi pe klo 18–23
040 4848 256
Lounaskonsertti ke 4.12.
klo 12. Ilona Vähäsöyrin-
ki, urut.

**Adventtajan viikkomes-
su** ke 4.12. klo 18.
**Itsenäisyyspäivän sana-
jumanalnpalvelus** pe 6.12.
klo 10. saarna Ilpo Ran-
nankari, liturgia Satu Kar-
jalainen, urkurina ja kant-
torina Anna Kosola. Mies-
kuoro Kuopion Mieslaula-
jat, johtaa Juha Hilander.

**Espanjalaista renessans-
sia** la 7.12. klo 15. kappelis-
sa. Tuomas Rauramaa, vi-
huella, Annamaria McEl-
wain, klavikordi.

**2. Adventissunnuntain
messu** su 8.12. klo 10. Saar-
na Lauri Kastarinen, litur-
gia Marjo Parttimaa, kan-
torina Pekka Leskelä, ur-
kurina Anna Kosola. Soi-
tiryhmä esittää Jean Si-
beliuksen musiikkia.

Lasten joulu joulukirkot ti
10.12. klo 9 ja klo 10. Mar-
jo Parttimaa, Paula Raati-
kainen ja Anu Pulkkinen.
**Adventtajan viikkomes-
su** ke 11.12. klo 18.

**Nuorten kauneimmat
joululaulut bändin säes-
tämänä** pe 13.12. klo 19.
Satu Karjalainen ja Ris-
to Eskola.

**Christmas Carols kak-
sille uruille** la 14.12. klo
15. Outi Keskisipilä ja Anu
Pulkkinen. Yhteislaulua
johtaa Satu kamarikuoro.

**Messu, kanttori Pekka
Leskelän tehtävään siua-
naaminen** su 15.12. klo
10. Saarna Satu Karjalai-
nen, liturgia Ilpo Rannan-
kari, Tuomiokirkkokuoro,
johtaa Pekka Leskelä, Tu-
omiokirkon kamarikuoro,
johtaa Anna Kosola, urku-
rina Anu Pulkkinen.

Kauneimmat joululaulut
su 15.12. klo 15. Liisa Pentti-
nen, Tuomiokirkkokuoro,
johtaa Pekka Leskelä, ur-
kurina Anu Pulkkinen.

Kauneimmat joululaulut
su 15.12. klo 18. Liisa Pentti-
nen, Tuomiokirkkokuoro,
johtaa Pekka Leskelä, ur-
kurina Anu Pulkkinen.

Kauneimmat joululaulut
ma 16.12. klo 18. Tuomi-
okirkokuoro, kanttorina
Pekka Leskelä.

**Hiljaisuuden messu
(Viikkomesu)** ke 18.12.
klo 18. Salla Savonlah-
ti, huilu.

**KESKUS-
SEURAKUNTATALO
Suokatu 22**
Seurakuntamestarit
040 4848 259

**Eläkeläisten virkistyspäi-
vä** ke 4.12. klo 11. Raamat-
tutunti ”Kuninkaasi tulee”
Ilpo Rannankari. Joului-
nen ruokailu 10 € (Ilpapii-
vällä musiikkia ja lasten-
ohjelmaa.

Siioninvirseurast su 8.12.
klo 18. kahvissa. Puhujina
Seija Hyvärinen, Olli Viir-
tanemi, Jaro Joulunen ja
Tuomo Ruutunen. Kahvi-
tarjoilu alkaen klo 17.30.

**Lähimmäispalvelijoiden
tapaaminen** ma 9.12. klo
16. kerhuhuone Samuli.

**Lähtösuvaen joulujuhla
ja –puuro** ti 10.12. klo 12.
Keskikaupungin palvelu-
piiri ke 11.12. klo 13. kerho-
huone Eetu, Suokatu 22 C.

**Mummon mökki emän-
tien joulujuhla** to 12.12.
klo 15.

**MUMMON MÖKKI
Puijonkatu 10**

Avoimna ma–to klo 11–15
040 4848 272
**Mummon mökki suljet-
tu** 20.12.2013–6.1.2014.
Toivevirret ke 11.12. klo 13.
**Huom! Mummon mökki
suljetaan** to 12.12. klo 14.
Jouluhartaus to 19.12.
klo 13. Liisa Penttinen.

LÄHETYS
Lähtösuvaen joulujuh-
la ja –puuro ti 10.12. klo 12.
Keskuseurakuntatalolla,
Suokatu 22.

DIAKONIA
Diakoniatoimiston vas-
taanotot: Keskuseura-
kuntatalo, Suokatu 22 C.
Päivystys ilman ajanva-
rausta ma klo 9–10.30 ja
puhelinaika klo 10.30–
11.30 puh. 040 4848 253
Pirjo Litmanen, muuna ai-
kana 040 4848 282. Ke klo
9–10.30 ja puhelinaika klo
10.30–11.30 puh. 040 4848
253 Birgitta Oksman. Inki-
länmäen diakoniatyöntekijä
Varpu Ylhäisen päi-
vystys ilman ajanvaraus-
ta, Suokatu 22 C ti klo
9–10.30, puhelinaika klo
10.30–11.30 puh. 040 4848
254, muuna aikana
040 4848 255.

MUUTA
Inkilänmäen seurakun-
takerho to 12.12. klo 13.
Tättilässä. Joulupuuro,
torttukahvit ja joululista
ohjelmaa. Varpu Ylhäisen.
**Kauneimmat joululau-
lut** ti 17.12. klo 18. Liisa
Penttinen, kanttorina
Pekka Leskelä.

**Kauneimmat joululau-
lut** ke 18.12. klo 13.30. Suo-
kadun palveluskeskuksessa.
Pekka Leskelä ja Pirjo Lit-
manen.

PERHETYÖ
Lasten joulukirkot ti
10.12. klo 9 ja 10. Marjo
Parttimaa, Paula Raatikai-
nen ja Anu Pulkkinen.

KASTETUT
Joel Armas Karhunen, Ella
Maria Pääkkönen.

KUOLLEET
Olli Esa Föhr 91 v, Kerttu
Valpuri Paumantun 88 v, Aili
Katri Miettinen 100 v.

ALAVA
ALAVAN KIRKKO
Keihäskatu 5

040 4848 298
**Itsenäisyyspäivän juma-
lanpalvelus** pe 6.12. klo
10. Saarna Anna Väätai-
nen, liturgina Ilkka Kopon-
en, kanttorina Ossi Jau-
hiainen.

**2. adventissunnuntain
messu** su 8.12. klo 10. Juha
Välimäki, Hannu Koskelai-
nen, Leila Savolainen, Han-
na Eskel, viulu, emäntä Ka-
tariina Nahkasen eläkelä-
työntekijä Liisa Tiilikaisen
lähtröjuhlalla.

Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 16. Pirjo Juu-
la, Leila Savolainen, Hanna
Eskel, viulu, lapsikuoro ja
nuorten bändi.

**Yliopiston kamarikuoro-
n joulukonsertti** to 10.12.
klo 18.

**Haapaniemen koulun
joulukonsertti** to 12.12.
klo 9.30.

3. adventissunnuntain

messu su 15.12. klo 10.
Hannu Koskelainen, Anna
Väättäinen, Ossi Jauhiai-
nen, Etsijät-ryhmä.

Kauneimmat joululaulut
su 15.12. klo 18. Hannu Kos-
kelainen, Ossi Jauhainen,
kirkkokuoro ja bändi.

**Kuopion varhaiseläke-
laisten joulukonsertti**
ti 17.12. klo 18.
**Mieskuoro Kuopion
Kvartetin joulukonsertti**
ke 18.12. klo 19.

**ALAVAN
SEURAKUNTAKESKUS
Keihäskatu 5 B**

**Varttuneväen päivä-
piiri** ti 10.12. ei piiriä.
**Etsijät – löytöretki aiku-
seen uskoon** su 15.12. klo
10 aloitus messussa Ala-
van kirkossa, jonka jälkeen
ryhmän ensimmäinen ko-
koontuminen Alavan seur-
akuntatalon neuvotte-
luhuoneessa, Keihäskatu
5. Muut kokoontumiset
keskiviikkoisin klo 18–20:
18.12., 8.1., 5.2., 5.3., 2.4. ja
7.5. Lisätietoja Anna Vää-
ttäinen, anna.vaatainen@
evl.fi, 040 4848 316.

Joulumyyjaiset su 15.12.
17.12. seurakuntasalissa.
Myytävänä joululeivon-
naisia, laatiikoita, karjalai-
npiirakoita ja käsitoita. Ar-
pajaiset. Glögitarjoilu. Klo
18 kauneimmat joululau-
lut, jonka jälkeen myyjäi-
set jatkuvat. Tuotto Ala-
van seurakunnan lähetys-
työlle.

ALAVAN PUUROJUHLA ti
17.12. klo 12. srk-salissa.

**NEULAMÄEN KIRKKO
Vesurikuja 4**

040 4848 311
Joulumyyjaiset su 8.12.
klo 17. Myytävänä laati-
koita, karjalainpiirakoita ja
rieskoja. Arpajaiset. Glögi-
tarjoilu. Klo 18 kauneim-
mat joululaulut, jonka jäl-
keen myyjäiset jatkuvat.
Tuotto Alavan seurakun-
nan lähetystyölle.

Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 18. Anni Tan-
ninen, saarna Veli Män-
tynen ja kanttorina Mari
Vuola-Tanila.

**2. Adventissunnuntain
messu** su 8.12. klo 10. Li-
turgia Sanna Alanen, saar-
na Raii Rantanen ja kan-
torina Anna-Mari Linna.

**Perheiden kauneimmat
joululaulut** su 8.12. klo 16.
Sirma Nummenheimo ja
Mari Vuola-Tanila.

Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 19. Matti Pentti-
kainen, Anna-Mari Linna
ja kirkkokuoro.

**3. Adventissunnuntain
messu** su 15.12. klo 10. Li-
turgia Veli Mäntynen,
saarna Anna-Maija Hel-
la ja kanttorina Mari Vuola-
Tanila.

**Kuusi tuntia joululau-
lujä, puuroa ja torttu-
kahveja** su 15.12. klo 12–18.
Joululista myytävää, arpa-
jaiset. Laulattamassa klo
12–14 Mari Vuola-Tanila,
lapsikuoro, nuorten lau-
luryhmä ja nuoria soliste-
ja. Klo 16–18 Seppo Kirki-
nen, Dolce Minores ja kä-
sikkelojuorat, klo 16–18
Anni-Mari Linna, kirkko-
kuoro ja seniorikuoro. Jou-
lupuuro 2 €, torttukahvit
0.5 €. Tule, kun haluat – läh-
de, jos maltat.

DIAKONIA
Diakoniatyön ajanvaraus vas-
taanotot: Särkiniemen
diakoniatoimisto, Särki-
niementie 20, ti klo 9–11,
Sisko Laitinen 040 4848 326.
Alavan diakoniatoimisto,
Keihäskatu 5 B, ke klo
9–11, Sonja Tirkkonen
040 4848 324. Neulamäen
diakoniatoimisto, Ve-
surinkuja 4, to klo 9–11, Kati
Ukkonen 040 4848 325.

**Viikoilla 52 ja 1 ei päivä-
tyksiä Alavassa.**

MUUTA
Seurakuntayhtymän yhi-
teinen omaishoitajien
joulujuhla ti 10.12. klo 12–
14.30 Rytkyn leirikeskuk-
sessa. Hinta 15 € sis. joulu-

ruuan, kahvit ja ohjelman.
Tarvittaessa kuljetus 5 €
Ilm. 29.11. mennessä seura-
kuntien vaihteeseen
017 158 111.

Joulukuvaelma ke 11.12.
klo 10.30. Lehtoniemen
kerhotila.

**Joulurauhah Saaristo-
kaupungissa** pe 20.12. klo
18.30 Keilankannan torilla.
Joulurauhan julistaa piispa
Jari Jolkkonen. Joululau-
luseitys. Tarjolla glögiä ja pi-
pareita. Toivotaan, että
mahdollisimman moni tu-
lisi paikalle julkisella kul-
kuneuvolla liikenneuheru-
kan ja parkkipaikkaon-
gelman välttämiseksi. Järj.
Saaristokaupungin asukas-
yhdistys.

PERHETYÖ
**Joulukuvaelma ja puu-
ro** Neulamäessä ti 10.12.
klo 10.30, Alavassa to 12.12.
klo 9.45, Särkiniemessä ja
Lehtoniemessä ke 11.12.
klo 10.30.

KASTETUT
Minttu Emilia Riihimä-
ki, Emilia Eva Maria Kopon-
en, Siiri Aino Emilia Vou-
tilainen.

**AVIOLIITTOON
KUULUTETUT**
Jussi Pekka Luomanen ja
Anna-Liisa Antikainen.

KUOLLEET
Maija Marjatta Heiskanen
88 v, Raimo Juhani Lehte-
lä 69 v, Kari Olavi Rönty-
nen 70 v.

KALLAVESI
KALLAVEDEN KIRKKO
Rauhahäntentie 21

040 4848 336
**Itsenäisyyspäivän Sana-
jumanalnpalvelus** pe 6.12.
klo 10. Liturgia Anni Tan-
ninen, saarna Veli Män-
tynen ja kanttorina Mari
Vuola-Tanila.

**2. Adventissunnuntain
messu** su 8.12. klo 10. Li-
turgia Sanna Alanen, saar-
na Raii Rantanen ja kan-
torina Anna-Mari Linna.

**Perheiden kauneimmat
joululaulut** su 8.12. klo 16.
Sirma Nummenheimo ja
Mari Vuola-Tanila.

Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 19. Matti Pentti-
kainen, Anna-Mari Linna
ja kirkkokuoro.

**3. Adventissunnuntain
messu** su 15.12. klo 10. Li-
turgia Veli Mäntynen,
saarna Anna-Maija Hel-
la ja kanttorina Mari Vuola-
Tanila.

**Kuusi tuntia joululau-
lujä, puuroa ja torttu-
kahveja** su 15.12. klo 12–18.
Joululista myytävää, arpa-
jaiset. Laulattamassa klo
12–14 Mari Vuola-Tanila,
lapsikuoro, nuorten lau-
luryhmä ja nuoria soliste-
ja. Klo 16–18 Seppo Kirki-
nen, Dolce Minores ja kä-
sikkelojuorat, klo 16–18
Anni-Mari Linna, kirkko-
kuoro ja seniorikuoro. Jou-
lupuuro 2 €, torttukahvit
0.5 €. Tule, kun haluat – läh-
de, jos maltat.

DIAKONIA
Diakoniatyön ajanvaraus vas-
taanotot: Särkiniemen
diakoniatoimisto, Särki-
niementie 20, ti klo 9–11,
Sisko Laitinen 040 4848 326.
Alavan diakoniatoimisto,
Keihäskatu 5 B, ke klo
9–11, Sonja Tirkkonen
040 4848 324. Neulamäen
diakoniatoimisto, Ve-
surinkuja 4, to klo 9–11, Kati
Ukkonen 040 4848 325.

**Viikoilla 52 ja 1 ei päivä-
tyksiä Alavassa.**

MUUTA
Seurakuntayhtymän yhi-
teinen omaishoitajien
joulujuhla ti 10.12. klo 12–
14.30 Rytkyn leirikeskuk-
sessa. Hinta 15 € sis. joulu-

**PETOSEN
SEURAKUNTATALO
Pyyrönsaari 21**

040 4848 345
Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 18. Sanna Ala-
nen, Richard Nicholls, Jaa-
na Turunen ja Beat.

**VEHMÄSMÄEN
KAPPELI
Sotkanniemi 15**

040 4848 351
Kauneimmat joululaulut
ke 11.12. klo 18. Veli Mänty-
nen ja Richard Nicholls.

MUUTA
Perinteinen Itsenäisyys-
päivän juhla pe 6.12. klo
13. Juhla alkaa seppelleen
laskulla Vehmäsmaen kape-
pellä. Tämän jälkeen juh-
la Valoharjulla. Markku
Virta ja Mari Vuola-Tani-
la. Tervetuloa. Juhlakahvit
tarjoaa Vehmäsmaen maa-
ja kotiloussuora ry.

Joulujuhla ma 16.12. klo 18.
Puutosalmen kylätalossa,
Puutosalmentie 790.
Raii Rantanen ja Richard
Nicholls. Joululista ohjel-
ma, kahvitarjoilu ja arpa-
jaiset. Tuo nimetön pie-
ni paketti, pois lähtiessä
si saat toisen! Vapaa pää-
sy. Järjestäjäinä Kallaveden
seurakunnan Puutosal-
men lähetyspiiri ja Sotkan-
niemen työseura.

**HIRVILAHDEN KAPPELI
Länsirannantie 240**

044 275 7936.
**Itsenäisyyspäivän harta-
us ja seppelleenlasku** pe
6.12. klo 13. Veli Mäntynen
ja Richard Nicholls.

Kauneimmat joululaulut
ke 11.12. klo 18. Raii Ranta-
nen ja Anna-Mari Linna.

**KARTTULAN KIRKKO
Kirkkotie 23**

040 4848 545
**Itsenäisyyspäivän Sana-
jumanalnpalvelus** pe 6.12.
klo 10. Matti Penttikäi-
nen, kanttorina Anne Ke-
räinen, saarna Veli Män-
tynen ja kanttorina Mari
Vuola-Tanila.

**2. Adventissunnuntain
messu** su 8.12. klo 10. Li-
turgia Sanna Alanen, saar-
na Raii Rantanen ja kan-
torina Anna-Mari Linna.

**Perheiden kauneimmat
joululaulut** su 8.12. klo 16.
Sirma Nummenheimo ja
Mari Vuola-Tanila.

Kauneimmat joululaulut
su 8.12. klo 19. Matti Pentti-
kainen, Anna-Mari Linna
ja kirkkokuoro.

**3. Adventissunnuntain
messu** su 15.12. klo 10. Li-
turgia Veli Mäntynen,
saarna Anna-Maija Hel-
la ja kanttorina Mari Vuola-
Tanila.

**Kuusi tuntia joululau-
lujä, puuroa ja torttu-
kahveja** su 15.12. klo 12–18.
Joululista myytävää, arpa-
jaiset. Laulattamassa klo
12–14 Mari Vuola-Tanila,
lapsikuoro, nuorten lau-
luryhmä ja nuoria soliste-
ja. Klo 16–18 Seppo Kirki-
nen, Dolce Minores ja kä-
sikkelojuorat, klo 16–18
Anni-Mari Linna, kirkko-
kuoro ja seniorikuoro. Jou-
lupuuro 2 €, torttukahvit
0.5 €. Tule, kun haluat – läh-
de, jos maltat.

DIAKONIA
Diakoniatyön ajanvaraus vas-
taanotot: Särkiniemen
diakoniatoimisto, Särki-
niementie 20, ti klo 9–11,
Sisko Laitinen 040 4848 326.
Alavan diakoniatoimisto,
Keihäskatu 5 B, ke klo
9–11, Sonja Tirkkonen
040 4848 324. Neulamäen
diakoniatoimisto, Ve-
surinkuja 4, to klo 9–11, Kati
Ukkonen 040 4848 325.

**Viikoilla 52 ja 1 ei päivä-
tyksiä Alavassa.**

MUUTA
Seurakuntayhtymän yhi-
teinen omaishoitajien
joulujuhla ti 10.12. klo 12–
14.30 Rytkyn leirikeskuk-
sessa. Hinta 15 € sis. joulu-

ruuan, kahvit ja ohjelman.
Tarvittaessa kuljetus 5 €
Ilm. 29.11. mennessä seura-
kuntien vaihteeseen
017 158 111.

Joulukuvaelma ke 11.12.
klo 10.30. Lehtoniemen
kerhotila.

**Joulurauhah Saaristo-
kaupungissa** pe 20.12. klo
18.30 Keilankannan torilla.
Joulurauhan julistaa piispa
Jari Jolkkonen. Joululau-
luseitys. Tarjolla glögiä ja pi-
pareita. Toivotaan, että
mahdollisimman moni tu-
lisi paikalle julkisella kul-
kuneuvolla liikenneuheru-
kan ja parkkipaikkaon-
gelman välttämiseksi. Järj.
Saaristokaupungin asukas-
yhdistys.

PERHETYÖ
**Joulukuvaelma ja puu-
ro** Neulamäessä ti 10.12.
klo 10.30, Alavassa to 12.12.
klo 9.45, Särkiniemessä ja
Lehtoniemessä ke 11.12.
klo 10.30.

PYHÄPUUHA

J	Y	N	T	T	B	K	Y	N	S	U	N
A	O	A	H	P	E	L	A	S	T	U	S
H	D	U	M	I	L	A	J	O	U	L	T
I	S	A	L	U	N	M	U	H	S	T	A
M	U	D	L	U	H	R	N	U	I	T	I
A	N	M	K	Y	N	T	T	I	L	Ä	K
A	N	T	E	L	A	O	U	L	Ä	V	R
D	U	R	S	I	R	H	D	O	N	Ä	I
O	N	O	Ä	R	E	B	V	O	Y	L	S
N	T	V	A	D	V	E	N	T	T	I	T
T	A	U	L	I	N	T	T	I	D	U	U
I	I	S	T	A	I	R	A	S	V	T	S

JOULUN ODOTUS, KINTILA,
ADVENTTI, SUNNUNTAI
KRISTUS, PELASTUS

Lue yksin tai yhdessä vanhemman kanssa Luuk. 12:35-40. Etsi sitten annetut sanat. Sanat voivat olla pysty-, vaakaa tai vinoilla riveillä.

TEHTÄVÄN LAATI SUSANNA HOLMA

SEURAKUNNAT 4.-17.12.13

avoin **aamuhartaus** ja klo 10–12 **diakonien vastaanotot** ilman ajanvarusta, sekä **kahvio Nuotta** ja **kierätyssipiste** avoimia. Kahviossa on luettavissa päivän lehdet S5 ja H5, sekä kristillisiä viikko- ja kuukausilehtiä. **Pullakirkko** to 5.12. klo 12, NNKY:n sali, kirkkokahvit kahvio Nuotta.

Hyväntuulenpiirin pikkujoulu Poukamassa ma 9.12. Ilmoittautuminen etukäteen diakoni Stina Maliselle 040 4848 466. **Huonokuuloisten seurakuntapiiri** ke 11.12 klo 13–14.30, Diakoniatseksuksen kahvio. **Viittomakielinen messu** su 15.12. klo 13, Neulämän kirkko. **Katulähteyksen joulujuhla** ma 16.12. klo 17 Poukamassa. Ilmoittautuminen kyydin ja ruokailun vuoksi etukäteen; Petoselta lähtevät diakonit.

PERHEIASIAIN NEUVOTTELUKESKUS

PERHEIASIAIN NEUVOTTELUKESKUS Suokatu 22

Luottamuksellista keskustelua apua parisuhteen kysymyksissä. Yhteydenotot ma–pe klo 9–11 040 4848 480 tai sähköpostitse perheneuvonta.kuopio@evl.fi

Kaiken kansan joulujuhla Alavan srk-salissa, Keliäsk. 5, su 8.12. klo 16–18. Juhlassa mu-

JÄRJESTÖT

NNKY

Myllykatu 5

017 2614 500, 044 7721928
toimisto@nnkky.fi
www.ywca.fi/paikkailis-yhdistykset

KANSAN

RAAMATTUSEURA

Sanan Kulma

Tulliportinkatu 22

www.kansanraamatuseura.fi/kuopio
krs-kuopio@sana.fi
Kirjamyyntipiste avoimena tilaisuuksien aikana ja perjantaisin klo 13–16.

Kaiken kansan joulujuhla Alavan srk-salissa, Keliäsk. 5, su 8.12. klo 16–18. Juhlassa mu-

kana evankelista Eliina Heinonen, joulukahvit, kirja-pöytä-arpaajaiset.

Sanan Kulman väki mukana joulumarkkinoilla Kuopio-hallissa la–su 14.–15.12. klo 10–18.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI-YHDISTYS

Raamattu- ja lähetyspiiri

ke 4.12. klo 18.30 keskusseurakuntatalolla Aaronissa. Aiheena raamatun aarteet.

SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Hakämies, 050 321 2938, johannes.hakamies@sley.fi

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaarakatu 11

017 262 2082

www.p-savonkirkko.fi
Facebook: Pohjois-Savon Kansanlähetys.

Kuopio: Pienryhmät Lähetyskodilla: Ma klo 7 aamurukoushetki, klo 9.30, äiti-lapsipiiri. Ke klo 12 päivähartaus ja kahvihetki, klo 18 nuorten aikuisten 3Kohtaamista.

To klo 16 raamattu- ja lähetyspiiri joka toinen viikko (paritomiin). To; klo 18.30 nuorten Nuotta-ilta. La klo 18 Opkon opiskelijailta.

Seurat Lähetyskodilla su 15.12. klo 16. Pekka Kiiski.

Karttula: Su 8.12. klo 10 lähetyspyhä, messu kirkossa ja sen jälkeen lähetystilaisuus, Leena Mäkäraimen.

Juankoski: To 5.12. klo 18–20 Donkis Big Night srk-talolla, Olli Inkinen.

Ti 17.12. klo 18. Kaiken kansan joulujuhla srk-talolla, joulupuuro, ohjelmaa, yhteislauluja.

Siilinjärvi: Ma 16.12. klo 18.30 Sanan ja yhteydenotot ilta srk-talolla.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Raamattupiirit jää-

vät joulukuulle: viimeinen keskustelevaraamiskokoonnu Kuopio-NMKY:llä ti 10.12. klo 17.30. Jatkamme taas ti 7.1.2014.

Miesten kuntopiiri ma ja to klo 10, ilm. 044 290 2450.

Skype-raamis ma klo 19 ja **Skype-novumpiiri** ma klo 20. Ilm. 044 290 2450.

Kiitämme ystäviämme kuluneesta vuodesta ja toivotamme sinut joulun aikaan.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Kuninkaankatu 22

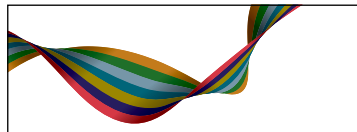
050 569 1302

Toimipiste avoimena keskiviikkoisin klo 10–13.

Veisuut/seurat ja kahvitarjoilua klo 11. Saatavana yhdistyksen tuotteita.

Tietoja myös www.h-y.fi aluetyön sivuilta.

Jouluseurat 8.12. klo Kuopion keskusseurakuntatalossa.

Soi, kiitoksein

Kiitos monista ja lämmittävistä muistamisista jäädessäni 1.12.2013 eläkkeelle Tuomiokirkkoseurakunnan kanttorin virasta.

Pertti Rusanen

"Tulla jo sun valtakunta-si suo" Valtakunnallinen miesten adventtitapaaminen Kaimuun Opistolla Paltamossa 14.12. klo. 10 alkaen, ohjelmatied. ja ilm. on alkanut 020 785 6830.

AHOLANSAARI

Aholansaaren Joulu 23.–26.12. Tied. ja ilm. 050 464 1000, www.aholansaar.fi, aholansaar@aholansaar.fi

KUOPIOIN KRISTILLISET ELÄKELÄISET

Joulujuhla ti 10.12. klo 12.30 Keskusseurakuntatalon Samulissa. Ohjelmaa, puuro, rusinakeitto ja jouluiset kahvit.

Laulun ja Sanan tilaisuus pe 13.12. klo 14 Palvelukoti Lepolassa.

VAKKA Kuninkaankatu 22

017 2622 322, 043 824 3270

Lähetyskauppa Vakka avoimena ti–pe klo 11–15.

www.kuopionseurakunta.fi/lahetyskauppavakka

Vakan toiminta päättyy vuoden loppuun. Tervetuloa vielä tänä vuonna joulustokille!

Pidennetty aulioaloika ke 4.12. klo 17 saakka.

Vakan lopettajaiset to 19.12. alkaen hartaudella klo 12. Glögitarjoilu asiakkaille. Viimeinen myyntipäivä on 20.12.2013.

Kiitosateria vapaaehtoisille myyjille järjestetään Keskusseurakuntatalolla 8.1.2014 klo 12. Jos olet joskus ollut myyjänä, niin olet sydämellisesti tervetullut lounaalle. Ilmoittautuminen seurakuntien lähetyspiireille tai Vakkaan viimeistään 16.12.

TYÖNTEKIJÄLTÄ

Muistoksi laulettu joulu

Joulu on kiireistä aikaa kanttorille. Kantoreiden valmistautuminen Suureen Juhlaan alkaa jo alkusyksystä, jolloin mietitään kurojen ohjelmistoa sekä muuta joulusta musiikkia, jolla voitaisiin tuoda esille joulun tärkeää sanomaa seurakunnan tilaisuuksissa. Vaikka kanttorin työpäivät venyvät joulun alla välillä hyvinkin pitkiksi, on hyvin palkitsevaa saada koskettaa musiikilla ihmisen sisintä ja tuoda ihmisille juhlaa mieltä. Kaiken kiireen keskellä pääsee itsekin hiljentyään jouluun työn parissa.

Joululauluilla on hyvin tärkeä asema ihmisten jouluun valmistautumisessa. Laulut luovat tunnelmaa ja parhaimmillaan rauhoittavat kaiken muun kiireen ja hälinän keskellä. Työssäni usein mietin joulun alla, vieläkö joulun oikea sanoma kuuluu kaiken kaupallisen hälyn keskeltä.

"Maa on niin kaunis, kirkas Luojan taivas." Tämän jouluvirren kuulemme usein joulun alla. Kerta toisensa jälkeen minua koskettavat vierailut vanhainkodissa, jossa vanhukset laulavat tätä virttä täydestä sydämestään. Silloin aina ajattelen, että musiikilla on ihmeellinen voima. Muut muistikuvat ovat saattaneet jo hämärtä, mutta musiikki avaa tietä takaisin lapsuuden jouluihin. Usein muistoissa häivähtävät joulu-aamun kirkkomatkat, jolloin pakkaneen paukkui reen edetessä. "Aisakello helkkää, loistaa tähdet, kuu. Riemua on pelkkää, hymyyn käypi suu."

"Joulupuun rakennettu, joulu on jo ovelle." Tästä laulusta voi aistia lasten joulunodotuksen. Minäkin lämmöllä muistelen lapsuuden joulujouluja. Aattoil-lan hämärtäessä hiljennyimme jouluevankeliumin äärelle, jonka isä perinteisesti luki. Evankeliumin yhteydessä lauloimme "Enkeli Taivaan lausui näin". Lapsille tuotiin näin esille, mikä on joulussa tärkeintä. Tämän perinteen haluan opettaa myös omille lapsilleni.

On hyvä, että joulun odottaminen kuuluu ja näkyy musiikin kautta. Vuodesta toiseen ihmiset haluavat kerääntyä laulamaan kauneimpia joululauluja. Huomaan työssäni, että ihmisillä on halu laulaa tuttuja joululauluja, vaikka muuten laulaminen on saattanut jäädä vähemmälle suomalaisessa yhteiskunnassa. Nautitaan tänäkin vuonna yhdessä jouluisesta musiikista ja sen tuomasta sanomasta.

Hyvää ja rauhaa joulunodotusta!

MARJAANA KAISTO
Siilinjärven seurakunnan kanttori

SINI-MARIA KUUSIPALO

JOONA SARASTE

SHOPRIDER®

VERRATON APUVÄLINE LIKKUMISEEN

apuajoneuvo.fi

TAATTUA LAATUA!

TILAA KATTAVA ESITE 040 1244 282

MAAHANTUONTI, MYYNTI JA VUOKRAUS: **KUUSILUOTO OY**
Kehittäjäntie 16, 04440 JÄRVENPÄÄ info@apuajoneuvo.fi

KIRKON ULKOMAAANAPU

est alliance

Nyt myös uusia Sydämen Lahjoja!

Rakkautta

ANNA TÄNÄ JOULUNA TOISENLAISIA LAHJOJA JA MUUTAT PERHEIDEN ELÄMÄÄ KEHITYSMAISSA.

Toisenlainen lahja®

– HÄNELLE, JOLLA ON JO KAIKKEA

Tilaa Toisenlaiset Lahjat verkosta toisenlainenlahja.fi tai puhelimitse 020 787 1201.

KUOPIOIN JOULUMARKKINAT

Kuopiohallissa 14.–15.12.2013
la klo 9–18 ja su 10–17
Ilmainen sisäänpääsy
Kävijätavoite 27.000 nettimessut.fi
Opistotiellä pysäköintimaksu

• Matot
• vuodevaatteet • ym.

ITSEKÄSÄLUPESULA
Pyyskistatama
Ikonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Puijon Maja
palvelee lämmöllä
arjessa ja juhlassa
niin ilon kuin surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
p. 044 552 4810
myynti@puijo.com

Puijon torni
Hotelli Puijon maja
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

RISTIVETOA

Vuosisata kuorotoimintaa

Arvasivatkohan Hoosianna-kuorolaiset vuonna 1913, että sadan vuoden päästä heidän aloittamansa laulutoiminta on hengissä ja vieläpä hyvissä voimissa?

Kallaveden kirkkokuoro juhli viime sunnuntaina pyöreitä vuosia. Kuorossa musisoidaan kahdessa ryhmässä, seniorien ja kirkkokuorolaisten kesken.

Toiminnassa aktiivisesti mukana olevat **Sirkka Jeulonen** ja **Aulis Kananoja** kertovat tyytyväisenä löytämästään harrastuksesta. Tästä kuorosta on Sirkalla kokemusta jo vuodesta 1975, Aulis on päätenyt tänne poika-, mies-, ja kansalaisopiston sekakuoron kautta neljä vuotta sitten. Hänet onkin nähty laulaidon lisäksi sopivaksi miehiksi pitämään kuoroyhdistyksen puheenjohtajan nuijaa.

Elinvoimaisen kuoron johtajalista selittää osansa kuoron pitkällä menestyksestä.

"Tauno Äikää, Toivo Komulainen, Pertti Rusanen, Martti Rytönen, Seppo Kirkinen, Anja Karttunen, Raimo Paaso", luetlee Sirkka ulkomuistista.

Toiminnan vakinaisti sata vuotta sitten muuan lukkar **Rissanen** ja paikkana oli tietysti maaseurakunnan pääkirkko, tuomiokirkko.

Aulis Kananoja, kanttori Anna-Mari Linna ja Sirkka Jeulonen juhliivat 100-vuotias-ta kuoroa.

Vuosikymmenten vaihteessa seurakunnan ja kuoron nimi ovat vaihtuneet ja nyt pä Aulis ehdottaakin, että tulisikohan pohtia nimeä, joka ei olisi ainakaan estämässä uusia laulajakandidaatteja tulemasta mukavana toimintaan.

Positiivista tiukkuutta

Nykyinen johtaja **Anna-Mari Linna** saa varauksettomat keuhut. Aulis arvostaa hänessä jämäkkyyttä. Jutellessamme harjoitukset kuuluvat seinän takaa. Kumpikin panee merkille,

että laulua kestää noin kolme sekuntia, kun Anna-Mari jo katkaisee sen. Se on sitä positiivista tiukkuutta, kun ei anneta laulaa huonosti. Pohdimmekin, että vaatii taitoa saada kuoroon niin hyvä henki, että siellä voidaan myös vaatia hyvin laulamista ja vieläpä henkilökohtaisesti toisten kuullen. Sirkka ja Aulis kehuvatkin kuorojen henkeä loistavaksi. Sellaisessa ilmapiirissä oppiminen mahdollistuu ja harjoituksista jää voimaantumun ja rentoutunut tunne.

Huippuhetkiä harrastuksessa ovat tietysti-

JOONA SARASTE

”Sävellystyössä koen voimakasta Jumalan johdatus-ta. Usein tuntuu, että jonkun soinnun vain pitää mennä tietyllä tavalla – vaikka se olisi vastoin yleisiä trendejä”, Kari Tikka pohtii.

Mies, musiikki ja Raamattu

Luomisen tuska ja suuri armo ovat tuttuja säveltäjä Kari Tikalle.

Musiikki on vienyt jo pienestä pojasta saakka **Kari Tikkaa**. Lapsena ympärillä oli laulava perhe ja suku. Tikka itsekin veisasi seuroissa niin römeästi, että sukulaiset uumoilivat hänestä pappia.

”Ei tullut pappia. Jumala veti minut musiikin maailmaan”, Kari Tikka muistelee.

Ja komea ura hänellä takanaan onkin. Tikka on säveltänyt lukuisia kirkko-oopperoita ja hengellisiä lauluja, joita on esitetty myös ulkomailla. Kansallisoopperan kapellimestarin tehtävistä hän jäi eläkkeelle kaksi vuotta sitten.

Tikan hengellisistä lauluista tunnetuimpia ovat *Viisi laulua Raamatun sanoihin*, joista *Armolaulu* on käännetty ainakin kahdeksalle kielelle. Hän on myös sovittanut 35 virttä sinfoniaorkesterille.

”Kirkkomusiikki on ollut minulle enemmän harrastus. Nyt eläkkeellä sille onkin sitten enemmän aikaa.”

Musiikki on Jumalan lahja

Tikan mukaan Jumala on vahvasti ohjannut häntä ja hänen valintojaan läpi elämän.

”Mielestäni esimerkiksi musiikki ja sen luominen ovat Jumalan lahjoja. Olen syvästi kiitollinen, että minulla on tällainen lahja.”

”Meidän jokaisen tehtävä on toteuttaa täällä niitä lahjoja, joita itse kullekin on annettu.”

”Jumalan armo on merkinnyt minulle niin paljon, että olen halunnut tuoda sitä esille sävellysten kautta. Tietyt lähteet vain aukeavat ja säveliä alkaa pulputa.”

Kaste on aina merkinnyt Tikalle uskon perustaa.

”Uskoni nojaa hyvin vahvasti Lutherin ajatuksiin. Kaikki kiteytyy ilmaisuun: se on täytetty. Minulle se tarkoittaa, että asiani on hoidettu. Jumala on ne hoitanut.”

Tikan arjessa uskonto on vahvasti läsnä jo siksikin, että hänen vaimonsa on pappi. Myös pariskunnan kaksi poikaa ovat lähteneet pappisuralle.

”Viikoittainen messu on tärkeä henkireikä. Saan voimaa myös siitä ajatuksesta, että syntimme annetaan jatkuvasti anteeksi.”

Raamattu inspiroi ja ravistelee

Hyvin monet Tikan musiikkiteoksista pohjautuvat Raamattuun, sen kertomuksiin ja henkilöihin.

”Usein asetan Raamatun pianon nuottiteelineelle ja siitä se inspiraatio sitten lähtee.”

Tikka kuvailee Raamattua monipuoliseksi ja rikkaaksi kirstuksi, josta ammentaa.

”Minulle se ei suinkaan näyttäydä fossiilisena kirjana, vaan avaa uusia näkökulmia oikeastaan mihin tahansa aihepiiriin. Välillä yllätyn siitä, kuin moderni teos on loppujen lopuksi kyseessä.”

”Ihminen helposti kangistuu vanhoihin ajatuksiin, mutta minä koen, että Raamattu ravistelee näitä luutuneita käsityksiä. Myönnän kyllä, että monet ajattelevat asian aivan toisin päin.”

Raamattu ei suinkaan ole aina ollut Tikalle innoituksen ja armon lähde.

”Olen elänyt nekin vaiheet, jolloin teos on tuntunut ahdistavalta, inhottavalta ja pelottavalta.”

Viime aikoina Tikkaa on erityisesti kiinnostanut apokryfikirjojen maailma. Sieltä on pe-

räisin myös keväällä ensi-iltansa saava *Judit-ooppera*.

”Judit esiintyy hyvin monien 1400-1600-luvuilla eläneiden kuvataiteilijoiden maalauksissa. Niiden kautta kiinnostuin itsekin apokryfikirjoista.”

Judit-oopperan ohjaa Tikan tytär.

Lapsen naurussa asuu pyhyys

Vaikka Jumalan armo on Tikalle yksi elämän kantavista voimista ja kirkkomusiikki intohimo, hän hieman vierastaa pyhyiden käsitettä.

”En oikein pidä siitä, että asioita arvotetaan pyhiksi tai epäpyhiksi. Ylipäätään kaikenlainen karsinointi on turhaa.”

”Mielestäni ei ole mitään ulkopuolelta tulevaa pyhää, joka menisi yli käsityskyvyn.”

Tikalle pyhät asiat löytyvät jokapäiväisestä, tavallisesta elämästä.

”Minulle sellaisia ovat lapsen nauru, ihanat ystävät, hyvä ruoka – se kaikki, mikä kuuluu meidän arkipäiväämme.”

”Kristus on tuonut meille tavallisen, heikon ja syntisen ihmisen pyhyiden. Minut te-

kee iloiseksi se, että niin mahtava Jumala meillä on.”

Tikan mielestä pyhyiden tavoin myös Jumalan voi löytää kaikkialta.

”Ei hän ole mikään parrakas ukko, joka tuolta ylhäältä ohjailee. Jumala on mukana kaikessa. Hän on elämä itse.”

Rakkauden iskuja

Elämä Jumalan armon syleilyssä ei kuitenkaan ole ollut Tikalle pelkkää päivänpaistetta. Varsinkin sävellystyössä hän on joskus kyntänyt pohjamutia myöten.

”Luominen on niin kokonaisvaltaista, että siihen liittyy myös suurta tuskaa.”

”Erityisesti *Luther-oopperan* kanssa kamppailin paljon ja vietin unettomia öitä. Silloin tuli olo, etten minä ole yhtään mitään.”

Pimeyden jälkeen on silti koittanut aina valo.

”Murhehuoneessa pitää saada olla aikansa. Kyllä sieltä lopulta aina pois pääsee.”

”Olen oppinut, että Jumalalla on kaksi kättä. Toisella hän lyö ja toisella lohduttaa - mutta molemmilla hän rakastaa. Iskut ovat sittenkin rakkauden iskuja, ja ne kaikki ovat olleet välttämättömiä.”

Siilinjärvellä syntyneelle Kari Tikalle myönnettiin marraskuussa Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinto. Palkitsemisperusteluissa Tikkaa kuvailtiin laaja-alaiseksi kirkkomusiikin ja muun hengellisen musiikin vaikuttajaksi.

”On lämmittävää huomata, että musiikilani on ollut merkitystä. Otin palkinnon nöyrän kiitollisena vastaan.”

HELI HARING

”**Raamattu ravistelee luutuneita käsityksiä.**”